

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERKWANTITEIT EN WATERKWALITEIT VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 17 januari 2023**

1. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Beste mensen, van harte welkom bij deze laatste commissievergadering in deze periode. Ik dacht, ik moet het toch even zeggen. Iedereen van harte welkom. We hebben een bericht van verhindering van mevrouw Onderdelinden gehad, maar die laat zich vervangen door de heer Simon. Zie je ze goed in de film, Bart? Ja? Prima. Verder zijn er geen mededelingen van deze kant. De heer Van der Ree nog steeds ziek en die laat zich vervangen door de heer Claassen, ook welkom. Ook welkom aan alle mensen op de publieke tribune. Altijd fijn om inwoners van Delfland te zien en ambtenaren van Rijn- en van Delfland, ook allemaal welkom. Mevrouw Jenniskens komt aanrennen. Dan zijn we allemaal redelijk compleet. Dan wil ik u vragen, kunnen we de agenda vaststellen, zoals u die heeft ontvangen? Mevrouw Van der Burg

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter, moet ik aangeven waar ik graag wat over wil zeggen?

De voorzitter: Nee hoor.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Nee, want ...

De voorzitter: Voor de rondvraag, die vragen hoeft u ook niet aan melden, die komen allemaal tijdens de rondvraag.

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: We mogen allemaal onze vinger opsteken en we worden bediend?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: Dank u.

De voorzitter: Is dat oké? Ik zal bij de hamerstukken vragen of dat behandeling behoeft. Ze staan nu op de agenda. We hebben geen hamerstukken. Ingekomen stukken, sorry, excuses. Zoals ik al zei, we hebben best wel een volle agenda. We proberen om dat allemaal zo uiterlijk 10 uur af te ronden. Dat zijn de vergadertijden. 22 uur 30 zie ik op de agenda staan. Dat op de laatste vergadering. Als we 22 uur 30 halen, dan ga ik graag nog mee een biertje drinken met jullie. Als het laat wordt, dan zoekt iedereen het zelf maar uit. Maar 11 uur wilde ik het wel afronden met zijn allen. Akkoord. Prima.

2. Toezeggingenlijst commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan begin ik bij de toezeggingenlijst. Heeft iemand opmerkingen bij de toezeggingenlijst? Geen opmerkingen. Dan stellen we hem vast, zoals hij is. Een aantal stukken, een aantal toezeggingen vervallen. Dat staat in de lijst.

3. Mededelingen

De voorzitter: Dan ben ik bij de mededelingen. Iemand mededelingen? Ik begin bij het college. Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een paar mededelingen. Ten eerste over de peilbesluiten. Er is vorige keer een element uit de peilbesluiten, Nota Peilbesluiten, gehaald. Dat is Schieveen. We hebben, in overleg ook met de bewoner, afgesproken in juni weer terug te komen naar de VV met het peilbesluit van Schieveen, omdat er toch nog even zorgvuldig gekeken moet worden naar het gebiedje. Ook om te kunnen accorderen met de agenda van de bewoners zelf, die ook niet altijd gelegen zijn om ons te ontvangen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er mededelingen vanuit commissieleden? Mevrouw Van der Burg zie ik.

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: Het betreft de schriftelijke mededeling. Daar zou ik graag een opmerking over maken. Er zijn afspraken gemaakt. Nou blijkt dat er overschrijdingen te verwachten zijn. Dat is ook logisch, want de investeringen gaan.

De voorzitter: Excuseer, ik weet niet, over welke schriftelijke mededeling heeft u het?

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: Eentje.

De voorzitter: Eentje.

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: Schriftelijke mededeling, doorvoercapaciteit zoetwaterproject Beter Benutten Bergsluis.

De voorzitter: Prima. Gaat uw gang.

Mevrouw van der Burg-van Leeuwen: De benutting, lees ik in de brief, die wij als Delfland daarvan hebben, is naar verwachting niet 38 procent, maar 30 procent. De bouwkosten gaan een overschrijding worden. Ik vermoed zelf zo 15 tot 25 procent. Dat zijn nogal bedragen. Het totaalbedrag wordt ook een overschrijding. Wij hebben daar al een besluit over genomen. Ik wil wel opmerken dat dit wel consequenties heeft voor het Waterakkoord wat gesproken wordt. Als wij in plaats van 38, 30 procent gaan benutten, dan is het Waterakkoord wat wij met Schieland Krimpenerwaard hebben afgesloten, of gaan afsluiten, in ieder geval een argument om dat het te heroverwegen. Mijn vraag is ook, het Deltafonds Zoetwater zou 50 procent van de kosten voor zijn rekening nemen. Ik neem aan dat nu de kostenoverschrijding zo hoog is, dat ook die 50 procent kostenoverschrijding voor rekening komt van het Deltafonds Zoetwater. Dat zijn mijn opmerkingen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar het college. De heer Vissers.

De heer Vissers: Dank u, voorzitter. We komen sowieso terug naar de VV als we de volgende fase ingaan. Dit is even een tussenbericht om u te laten weten welke verwachtingen we hebben. Die kostenstijging alleen waren we waarschijnlijk niet voor teruggekomen, omdat dat iets is wat we in veel werken doen, maar dit gaat met name ook over de potentie. Wat hier niet in genoemd staat, dat is dat het met name te maken heeft met de negatieve effecten die het op de Rotte zou hebben. Het wordt verder uitgewerkt en alle aspecten die u noemt komen daarin mee. Er is breder binnen het Deltaprogramma gekeken naar wat we doen met kostenstijgingen, want inderdaad alle recent gerapporteerde projecten hebben te maken met kostenstijgingen. Ik kan nu nog niet zeggen wat definitieve consequenties zijn voor de toegekende bijdrage. Dat heeft te maken met of er geschoven wordt tussen diverse fases van het Deltaprogramma Zoetwater. Onze inzet is uiteraard om een zo groot mogelijk deel van die subsidie te benutten. Maar ook dat programma wordt niet opgehoogd, maar zal eerder uit een volgende fase gaan putten. Maar daar moeten landelijk nog

afspraken over gemaakt worden. Komt allemaal terug in het voorstel naar de volgende VV. Zijn terechte opmerkingen die u maakt.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Koop heeft ook nog twee mededelingen. Ik was iets te snel.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. U heeft van de griffier een uitnodiging gekregen om ook mee te gaan naar een korte excursie op 1 februari naar de baggerstort bij de TU-wijk. Ik zie sommigen van u wat verbaasd kijken, maar dan zal ik de griffier vragen om deze nog een keer uit te doen. Het is een korte excursie, waarbij u ook kunt zien van, wat gebeurt er met het innemen van baggeren ook op eigen terrein. De tweede opmerking, in dit verlengde heb ik tot mijn grote spijt, maar ook wel ... We gunnen het hem van harte. Onze projectleider baggeren die gaat van het baggerproject. Die uitvoering moet geven, of het programma eigenlijk dat uitvoering moet gaan geven aan de aanbevelingen van de Rekeningcommissie ... Deze projectleider die gaat ons verlaten. Hij krijgt een baan bij de provincie Zuid-Holland. Dat is heel fijn voor de projectleider, maar wat jammer voor ons. We doen ons best, maar het kan consequenties hebben voor de planning. Maar we doen ons best om ... Want hij is nog niet weg.

De voorzitter: Het was gewoon een mededeling Dank u wel.

4.B Besprekstukken

De voorzitter: Als er verder geen mededelingen zijn, dan zijn we bij de besprekstukken.

4.B.01 Uitvoeringsprogramma Wateroverlast 2023-2027

De voorzitter: Dan ben ik bij agendapunt 04.B.01. Dat gaat over het Uitvoeringsprogramma Wateroverlast. Zijn er fracties die hierover het woord willen? Ik kijk even rond. Nee. Mevrouw Örgü. Wie had zich nog meer gemeld? Mevrouw Jenniskens. Ongeveer alle fracties bijna. Ik graag zo. Mevrouw Örgü, gaat uw gang.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Een spannend punt. Ik heb ook gelezen ... Tenminste, ik keek er net even naar, naar het onderzoek over Limburg en de vergelijking met Delfland zonet. Misschien dat onze hoogheemraad daar iets meer over kan vertellen. Maar het is heel mooi om te lezen dat 98 procent van onze huidige provinciale normen voor wateroverlast, dat dat voldoet in Delfland. 98 procent voldoet aan de huidige provinciale normen voor wateroverlast in Delfland. Betekent dat 2 procent aangepakt gaat worden. Als je dit stuk leest, dan vind ik het best wel interessant om te zien van, wat willen we eigenlijk bereiken? Is het dan dat we zeggen van, wij willen vooral dat het even bij die norm komt en dat het dan 5 jaar meegaat, of hebben wij de ambitie om te zeggen, dit pakken we grondig aan en dat gaat dan de komende 20, 30 jaar, hebben we hier geen last van. Dat is me gewoon niet duidelijk uit dit stuk. Verder zie ik dat er duikers van derden zijn waar nog afspraken over moeten worden gemaakt hoe de kosten verdeeld worden, als het gaat om die uitvoering en beheer van onderhoud. Van wie zijn die duikers? Ik bedoel, zijn dat allemaal de derden en wij regelen dit? Hebben wij zelf ook duikers? Dat kan ik gewoon uit dit stuk niet precies opmaken. Misschien dat we daar wat opheldering over kunnen krijgen. Voorzitter, wij vinden het als VVD-fractie gewoon een heel belangrijk punt dat dit onderhoud gewoon goed wordt aangepakt. Alleen wij vinden het wel belangrijk dat het grondig wordt gedaan en dat er niet een kaasschaafmethode wordt toegepast. Dat je het eventjes met elkaar regelt, maar dat je het ook grondig regelt. Nog een laatste vraag. Dat is dat er in het stuk wordt aangegeven dat sommige zaken ... Want dit is voor de periode tot 2027, even voor de helderheid. Het

blijkt dat sommige onderhoudszaken pas in de loop van die tijd zichtbaar worden. Kan ons college wat meer duidelijkheid geven wat ze hiermee bedoelen, want wat moeten we ons hierbij voorstellen, van dat je dat dan bijvoorbeeld pas over twee jaar kunt zien dat daar een probleem is? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij mevrouw Jenniskens. Gaat uw gang.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter. Dank voor het programma. Het zou natuurlijk mooi zijn als in 2027 alle knelpunten zijn opgelost en voldoen aan de provinciale normen. Gelukkig hebben we nog een langere termijnstrategie die we dadelijk bespreken, waar de ambities iets hoger zijn. Daar zijn wij blij om. Echter, dat sluit een beetje aan bij mevrouw Örgü, er staat dat we al 98 procent voldoen aan de provinciale normen. Overigens staat in de langetermijnstrategie 98.7 procent. Maar er staat bij de toelichting dat het gaat over ongeveer 280 knelpunten. Dat die naar voren komen uit de watersysteemanalyses. Dat er meerdere analyses zijn die al zo oud zijn, dat ze eigenlijk niet meer betrouwbaar zijn voor een beoordeling. Dan krijg je toch de indruk dat het iets meer dan die twee procent is waar het dan nog over gaat. Hoe zit dit? Is het 98 procent in orde of niet? Verder zijn wij erg blij als Water Natuurlijk dat bij het oplossen van de knelpunten de uitgangspunten van Delfland circulair worden gehanteerd en dat er naar klimaatadaptieve oplossingen wordt gezocht. Tot zover mijn bijdrage, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik bij Gebouwd, Ongebouwd, de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Voor ons, waar we vanavond over praten, dat is het toekomstbestendig maken van ons watersysteem. Het Uitvoeringsprogramma Wateroverlast 2023-2024. Het eerste jaar waarin u een investering van ons vraagt om tussen 98 en 100 procent in orde te maken. Daar heeft onze fractie de volgende vragen over. Er wordt in het onderliggende stuk geschreven dat dit een nieuw verzamelkrediet is. Hierdoor zou wat meer inzicht ontstaan over de voortgang. Daar heeft onze fractie toch wat moeite mee, evenals het bulkkrediet. Het nieuwe verzamelkrediet waar hier nu over gepraat wordt, blinkt meest niet uit in duidelijkheid over de voortgang. Dat is meest maar ene keer per jaar dat we daarover in kennis gesteld worden. Daar komt de volgende vraag naar voren. Waarom wordt het bulkkrediet waterveiligheid hier niet voor gebruikt? Wij hebben enkele maanden geleden zelfs nog goedkeuring verleend om het bulkkrediet met tien miljoen op te hogen. Het verwondert ons bijzonder dat er nu weer een soort opnieuw een verzamelkrediet aangevraagd wordt om deze werken uit te voeren. Wij zien van lieverlee dat we heel veel onafhankelijke potjes krijgen van elkaar en dat dat toch wat moeilijk te beoordelen is voor lieverlee. Vraag twee. Graag hebben wij een concreet antwoord bij de duurzaamheidsparagraaf. De circulaire vermindering van het gebruik van grondstoffen met vijftig procent in 2030. Over welke grondstoffen gaat het dan? Hergebruik van materiaal, wat betreft dat? Onze fractie juicht dat van harte toe, maar we willen eigenlijk toch weleens heel graag horen welke zaken dat concreet zijn. Een volgende vraag is, gaat over ook al eerder hier aangehaald door collega's, wat zijn de vergunninghouders die in het bezit zijn van duikers die bij een vergroting de kosten moeten dragen, geheel of gedeeltelijk? Daar horen we graag ook wat meer duidelijkheid over. Verder is ons opgevallen in het stuk dat er over overlast knelpunten gepraat wordt in de grasvelden. Dan wordt er daarover verder wat uitleg gegeven, dat dat te maken heeft met het accepteren van wateroverlast. De ingelanden niet heel erg staan te trappelen om areaal in te leveren voor een eventuele wateropvang. Dat wordt niet zo genoemd, maar ik denk wel dat dat bedoeld wordt. Wij horen ook graag, dat gaat over de graslandpolders, of dat in het stedelijke gebied, dat ook tot polders behoort, of daar dat hetzelfde geval is als bij de bebouwde polders. Graag horen wat je daar een antwoord op? Dank je wel.

De voorzitter: U ook bedankt. Dan ben ik bij mevrouw Van Hagen. De heer Anker.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank u voor de opzet van het uitvoeringsprogramma voor de periode 2023 tot 2027. U vraagt een goedkeuring voor een bedrag van 717.000 euro voor het eerste deel. Onze vraag is, worden alle knelpunten nu goed meegenomen? Er is een kaart toegevoegd aan de stukken. Op de kaart staan de huidige wateroverlastknelpunten. Die staan rood gearceerd. Wij vroegen ons af of dat allemaal terug te vinden is ook in het uitvoeringsprogramma. Het lijkt er soms op dat gebieden gearceerd zijn, zoals in Vlaardingen en Schiedam en dat dat soms niet goed terug te vinden is in het overzicht van uitvoeringsmaatregelen. Het is een algemene vraag van ... Niet over de details, maar dat dat het gaat van, is alles goed meegenomen? Verder viel op in het stuk dat de norm voor stedelijk gebied staat op nul procent en één inundatie in de honderd jaar. Dat is een overschrijding volgens het stuk. Als er een keer in de honderd jaar een straat onder water loopt, is dat een overschrijding. Is dat niet ... Begrijp ik dat goed? Het is nu gebaseerd op provinciale normen. Onze vraag is van, is dat inmiddels achterhaald? Opvallend is dat er geen knelpunten zijn in de glastuinbouwgebieden en stedelijke gebieden, zoals Den Haag. Verder hadden wij nog een punt over graslandvernatting. Als we gaan voor vernatting van graslanden, zijn die knelpunten dan nog aan de orde? Wij willen ons ook aansluiten bij het punt wat gemaakt is over vergroten en verbeteren van duikers en waterlopen, door de vorige spreker, de heer Van den Berg. Tenslotte willen wij ook ChristenUnie-SGP pleiten voor integrale aanpak van wateroverlast. We hebben het nu over wateroverlast en soms hebben we ook stukken over aanpak van droogte. Het lijkt ons goed om dat te integreren, ook om te zoeken naar uitloopvoorzieningen, vergrotingen van de capaciteit van watersystemen. Dat is het even voor nu, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De PvdA-fractie. Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Mijn collega noemde het al eerder, er zijn honderd watersysteemanalyses die niet actueel genoeg zijn om ons daar nu op te baseren. Daar schrikt mijn fractie toch wel van, want dat gaat om een heleboel knelpunten die we eigenlijk op dit moment niet in zicht hebben. In de stukken staat een kaartje met knelpunten, maar ons wordt niet duidelijk hoe erg die knelpunten zijn. Is daar tien procent extra kans op overschrijding of honderd procent kans op overschrijding? Hebben we bij de keuzes wat we als eerste gaan doen ook rekening gehouden met de ernst van de situatie? Is het op de ene plek een ernstigere situatie dan op een andere plek en moeten we daar dan ook eerder ingrijpen? In de stukken wordt mij ook niet duidelijk of dat de oplossing simpel of ingewikkeld is. Er wordt wel gezegd dat de tuinbouwpolders waarschijnlijk ingewikkeld zijn en dat daar sneller een gebiedsproces wordt opgestart, maar hebben we daarmee alle complexe situaties in beeld? Wat zijn de ervaringen met de gebieden waar dit jaar of vorig jaar, moet ik zeggen, al gestart is met een gebiedsproces? Voor sommige knelpunten gaan we dat gebiedsproces doorlopen, maar dat kost tijd. Sommige van de gebiedsprocessen starten pas in 2024 of '25. Hebben we dan wel tijdig genoeg inzicht in de benodigde maatregelen en kunnen we die dan ook nog tijdig genoeg uitvoeren? Als ik het goed lees, maar misschien vergis ik mij, is het het plan om in 2023 tien knelpunten op te lossen. Dat terwijl er nog honderd in onderzoek zijn of in een gebiedsproces en dat ervan ook nog heel veel een watersysteemanalyse geactualiseerd moet worden. Is die tien dan voldoende voor het komend jaar? Hoe krijgen we die andere knelpunten dan tijdig opgelost als we er maar tien per jaar kunnen realiseren? Moeten we er komend jaar niet eigenlijk al meer oplossen om op tijd aan de normen te voldoen? Voorzitter, wat betreft mijn fractie moeten we hier zeker mee aan de slag, maar wij vragen ons af of we er wel snel genoeg mee aan de slag gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik bij de heer Simon. Had u tijd gehad om het voor te bereiden?

De heer Simon: Nauwelijks. Ik had in eerste instantie geopteerd op een rol als toehoorder, maar ik heb toch de stukken deels gelezen. Ik heb ook een hele interessante info VV vorige week mee mogen maken, zodat ik

absoluut wel weet waar het onderwerp over gaat. Maar daar gaat mijn vraag ook over. Er zijn nu twee stukken over wateroverlast. Die hebben toch zeker een soort interactie met elkaar. Ik had eigenlijk wel gehoopt op een toelichting over hoe deze twee stukken verhouden met elkaar. Maar als ik het goed begrijp, ik hoor dat graag, dan worden er nu een aantal knelpunten aangepakt, zodat wij in 2027 de honderd procent score halen. Maar we houden er ook al rekening mee, als dat kan, om met de toekomstige klimaatscenario's rekening te houden. Is deze veronderstelling correct? Dat was mijn vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga verder. Meneer Van Heijningen van Bedrijven, gaat uw gang.

De heer Van Heijningen: Dank u wel, voorzitter. Opmerking bij de twee vorige sprekers. Zijn we toe aan een top honderd van zwaar naar licht om de meest gevaarlijke punten als eerste aan te pakken? Verder zie ik in de stukken staan dat heel veel duikers verzwaard gaan worden. Is er door ons ambtenarenteam voldoende rekening mee gehouden dat verzwaarde duikers ook punten kunnen verplaatsen, waardoor andere gebieden weer in de problemen komen? Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Zwinkels van het CDA, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Dank je wel. Ik lees van 280 knelpunten, waarvan 169 actueel aangepakt zullen gaan worden. Dat zijn punten vanaf 2016. Moeten eigenlijk niet al die knelpunten voor 2027 opgelost zijn, waardoor er na '27 eigenlijk weinig knelpunten meer over zijn? Ik neem aan dat het op tijd uitgevoerd gaat worden, maar als er al sprake is vanaf 2016 dat er nog steeds zoveel knelpunten liggen, vraag ik me daarbij ook af, hoeveel knelpunten doet u per jaar? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijken we nu naar het college voor de beantwoording.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel ook voor de vragen en de opmerkingen. Het begon eigenlijk ook met de vraag van, hoe zit dat precies met die 98 procent? Het is zelfs nog iets meer dan 98 procent. Zowel mevrouw Örgü als mevrouw Jenniskens die vroegen daar naar. We zitten al op 98,7 procent. Dat betekent dat we niet stilzitten, maar we hebben het hier even op sommige punten wat conservatief begroot, om het maar zo te zeggen. Wij voldoen hiermee aan de huidige provinciale normen voor wateroverlast. Dat zijn de provinciale normen die gelden tot 2027. Maar om die laatste overlast knelpunten, eigenlijk nu die 1,3 procent op te kunnen lossen, daar hebben we een gestructureerde inspanning voor nodig in de vorm van dit uitvoeringsprogramma. Ik zeg het altijd maar, maar dat spreek ik helemaal voor mezelf, ik vergelijk het altijd maar met lijnen. Het is net, de laatste kilo's zijn altijd het moeilijkst. Maar goed, ik spreek hierin voor mezelf en dat geldt in ieder geval voor die laatste procenten hier bij dat uitvoeringsprogramma. In dit uitvoeringsprogramma hebben we een lijn opgesteld om gestructureerd te kunnen werken naar voorbereiding en uitvoering van noodzakelijke maatregelen en die financiering ervan. Zowel mevrouw Jenniskens als ook mevrouw Örgü en nog een aantal van u, ik geloof ook de heer Van den Berg, ik denk dat ik het eigenlijk wel ook uit de woorden van mijnheer Simon mag opmaken en ook van mijnheer van Heijningen, eigenlijk van iedereen, als we maatregelen nemen, zijn die dan goed tot 2027 en gaan we die daarna weer opnieuw bekijken, of zeggen we, we gaan nu echt kijken van, doen we dat zo klimaatadaptief mogelijk en zo robuust mogelijk en toekomstbestendig mogelijk? Dat antwoord is ja. Waar we de kans hebben, want er zijn natuurlijk niet voor niks met het volgende agendapunt ook bezig, waar we kunnen, gaan we al werken naar onze ambitie om ook voor na '27 de aanpassingen klimaatadaptief te maken. Om maar even een voorbeeld te noemen, we zouden een duiker ergens neer kunnen leggen van 600 en met het oog op de toekomst zou die misschien 800 of 900 moeten zijn. In die zin maken we het al zo adaptief mogelijk, ook vanuit onze ambitie. Dat heeft ook te maken met de opmerking die ik ook aan deze kant van de tafel hoorde, grondigheid is in

deze ook essentieel. Sorry voorzitter, ik bedoelde die kant. Dan heeft ook een aantal van u vragen gesteld van, hoe zit dat in de verhouding tussen de aantallen die wij hier hebben liggen, waar we mee aan de slag willen, en het hele pakket dat ook nog eigenlijk voor ons ligt? Ik kan me zeer voorstellen dat u die vraag heeft, want in dit stuk dacht ik ook, hoe zit dat precies? U deelt ook die vragen die ik ook heb. Het gaat erom, zij gaan nu alvast aan de slag met deze twintig knelpunten, of deze zestien knelpunten te verenigen, op te lossen met twintig maatregelen. Daar gaan we alvast mee aan de slag, om te voorkomen dat we straks die hele boel af hebben met allerlei werken. U weet precies hoe dat op dit moment ook gaat met aannemers. We willen er zo snel mogelijk mee aan de slag en zo goed mogelijk verdelen. Maar hoe zit dat dan met al die andere knelpunten? Ik weet niet of u al die vlekken heeft geteld op het kaartje, maar dat zijn, u noemt het ook al terecht, 280 knelpunten. Die gaan we verder analyseren. Dat kan op het oog, maar dat kan ook met watersysteemanalyses. Daarvoor kunnen we een aantal maatregelen nemen. Bijvoorbeeld voor wat meer complexere zal wellicht een gebiedsproces of een -processie nodig zijn, hangt ook even af van de complexiteit en de belanghebbenden. Sommigen daar kunnen we gewoon mee aan de slag. U ziet daarvoor dat schemaatje op pagina 6, zeg ik uit mijn hoofd, van het uitvoeringsprogramma. Dat zal ook betekenen dat we de komende jaren hard aan de slag moeten om naar die honderd procent te gaan. Dat gaat niet vanzelf. We komen dan ook weer bij u terug met een nieuw uitvoeringsprogramma in 2024, zeg ik uit mijn hoofd. Het is nog een hele opgave, maar we hebben de knelpunten wel in beeld, maar de zwaarte daarvan en hoever we daarin moeten investeren, dat komt naar voren uit de watersysteemanalyses. Hoe gaan we dan daarmee om met die grondstoffen en met duurzaamheid? Dit is op zichzelf al natuurlijk een project dat ook al zich inzet voor een duurzaam en leefbaar Delfland. Maar we hebben gewoon in ons duurzaamheidsbeleid dat we vijftig procent, de heer Van den Berg vroeg daar nog expliciet naar ... We gaan naar vijftig procent circulair en vijftig procent duurzaam. Het staat, in die zin, ook al in de aanbestedingsvoorwaarden van aannemers, om met duurzame materialen te werken. Welke materialen het precies zijn, weet ik niet uit mijn hoofd. Of dat koper is of smeedijzer of beton of wat dan ook maar, die materialen moeten in ieder geval ook voldoen aan de duurzaamheidscriteria. Dan stelde u ook nog een vraag van, dat is een vraag die ik me ook zeer kan voorstellen uit uw mond, van, hoe zit het met de graspolders? U heeft deze woorden expliciet genoemd. Hoe zit dat dan met de wateropvang en geldt dat dan ook voor het stedelijk gebied? De normen voor het stedelijk gebied zijn van de provincie. Die krijgen we gewoon van de provincie en daar moeten we aan voldoen. Die zijn strenger dan voor glastuinbouw. Glastuinbouw is weer strenger dan voor het grasland.

Mijnheer Van den Berg: Voorzitter, bij interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg, gaat uw gang.

Mijnheer Van den Berg: Ik bedoelde veel meer op de norm van waterberging, want daar praten we hier over, in dit stuk. Dat betekent dat in graspolders dat de norm voor waterpolders, of voor waterberging ... Diezelfde norm zou voor het stedelijk gebied ook moeten gelden. Dat was een beetje mijn vraag, of dat gelijke monniken, gelijke kappen is?

Mevrouw Koop: Dank je. Het stedelijk gebied moet bestand zijn tegen wateroverlast, een keer in de honderd jaar. Inundatie vanuit het systeem. Voor de glastuinbouw geldt een keer per vijftig jaar. Dan is er nog een kleine nuancering, maar goed, het staat in het stuk. Voor grasland is dat een keer in de tien jaar. Om aan die norm te voldoen, dat staat op het kaartje en ook in de in het overzicht, gezondheid, zullen we hier en daar ook wel weer, dat komt ook uit de watersysteemanalyses, investeringen moeten doen om aan die normering van de provincie te kunnen voldoen. Dat gebeurt ook in gebiedsprocessen met belanghebbenden uit de omgeving. De praktijk wijst uit dat als we ook iets in het landelijk gebied doen, of op grasland, dat daar in de

meeste gevallen, dat zien we ook bijvoorbeeld bij peilbesluiten, dat altijd tot stand komt of in de meeste gevallen tot stand komt in nauw overleg met belanghebbenden en vaak ook nog met een gebiedsproces. Anders weten de ingelanden ons wel te vinden, is zo mijn ervaring. Dan had u ook nog, want dat is ... Ik weet dat dat altijd een kritiek punt is van uw fractie van, hoe zit dat met zo'n verzamelkrediet en kan dat dan niet uit die tien miljoen van waterveiligheid? Dat is A niet helemaal ons begrotingsregime hier. Die tien miljoen wordt keurig ingezet in waterveiligheid. Die zeven ton, of die ruim zeven ton, hebben we nu echt nodig om in ieder geval die twintig knelpunten op te lossen. Waarom doen we dat dan in een verzamelkrediet? Want dat heeft uw fractie liever niet, begrijp ik. Daar wilt u altijd wel ... Daar bent u in ieder geval altijd heel erg kritisch op. Dat snap ik. Maar we moeten hier ook, ik zou haast zeggen, de organisatie aan de gang houden, daar zult u ook voor zijn, en de aannemers. Dat kan je het beste door gewoon eventjes op deze manier mee aan de slag te gaan. Je bent ook flexibeler naar de aannemers toe en in je interne planning. Dan gaat dat veel beter. Het is niet zo dat wij dan maar wat doen, want we komen regelmatig terug bij u, bij de momenten van de P&C-cyclus. Dan laten wij gewoon zien wat we hebben gedaan en wat we nog gaan doen en wat we nog niet hebben gedaan. Dat laatste hoop ik niet, maar we laten dat u duidelijk zien in die P&C-cyclus. Dat maakt het ook weer, dat disciplineert ook weer de organisatie en onszelf om ons daar op een goede manier aan te houden. Het is niet zo dat we zomaar wat doen. Even kijken. Er waren nog meer vragen. Even kijken. Ook de heer Anker vroeg van, hoe zit dat met die knelpunten? Worden ze allemaal meegenomen die 280? Dat gaan we doen in de WSA, in de watersysteemanalyses. Ook mevrouw Zandstra vroeg daarnaar. Die normering voor het stedelijk gebied, daar vroeg ook de heer Anker naar. Ik hoop dat ik dat nu heb beantwoord. U vroeg ook, zijn die provinciale normen achterhaald? Dat heb ik van u begrepen. Voor 2027 niet. We zijn nu bezig. Daar is vandaag ook, daar kom ik zo, straks in het volgende agendapunt op terug, om in ieder geval aan onze verplichting te voldoen tot 2027. U heeft ook in november 2021 een motie ingediend van, zorg er toch voor dat we wel op tijd klimaatadaptief zijn. We hebben dat onmiddellijk opgepakt en daar komen we hier in het volgende agendapunt op terug. Voor nu moeten we zorgen dat we het zaakje op orde hebben voor 2027. Wat wij van die provinciale normen vinden, het is zoals het is. We hebben ons daar gewoon wel aan te houden. Ook u pleit voor een integrale aanpak. Dat proberen we zoveel mogelijk te doen, een integrale aanpak. Bijvoorbeeld, wat we afgelopen jaar hebben gezien, is het knelpunt wateroverlast bij De Lier. Dat is echt een integrale aanpak, samen met de gemeente De Lier, samen met de ondernemers en met Delfland en met de gemeente Westland, bedoel ik. Als u zegt van, ik heb nog meer integrale ideeën, dan hoor ik dat graag van u. Dan ook mevrouw Zandstra. U stelde ook de vraag, hoe erg zijn ze? We pakken ze allemaal op en de ernst komt van de waterknelpunten, dat komt ook uit de watersysteemanalyses. We gaan nu gewoon aan de slag met de analyses en met de knelpunten die hier voor ons liggen.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ik zou daar graag nog een vraag over willen stellen. Is die informatie wel beschikbaar, maar staat hier niet in het rapport? Een beschrijving van die knelpunten en ook de ernst van de situatie, of is dat overzicht niet beschikbaar?

Mevrouw Koop: Wat we hebben nu staat hier in het uitvoeringsprogramma. Het gaat in de ... De informatie komt ook in de watersysteemanalyses. Ik zal eens vragen van, is er nog meer ... Is de ernst van de situatie beschikbaar? Die kleurtjes die nu aangegeven staan op de kaart beschrijven niet de ernst van de situatie, maar de aard van het gebied. Die informatie zit in de watersysteemanalyses. Maar ik weet niet of die hier via het systeem te verkrijgen zijn, maar dat kunnen we achterhalen.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, waar het mij om gaat, is of we ook zicht hebben of bepaalde overschrijdingen meer urgent zijn om aan te pakken dan anderen? Dat als het niet lukt om al deze punten op te lossen in de komende periode, dat we dan op zijn minst de meest gevaarlijke situaties hebben opgelost. Daarom vind ik het interessant om te weten, of ook eigenlijk noodzakelijk om te weten of die analyse er wel is en of die ook wordt meegenomen bij de prioritering.

Mevrouw Koop: Dan leg ik die vraag zo meteen even neer bij de ambtenaren. Maar in ieder geval gaan wij wel kijken naar de ernst van de situatie. Maar ik weet niet of u nog voor nu nog meer wil weten?

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik hoop gewoon dat dat er is. Als dat er niet zo is, dan zou ik dat graag voor de VV weten.

De voorzitter: Wij hebben hem inmiddels genoteerde toezeggingen.

Mevrouw Koop: Ook de heer Simon, ik denk dat ik zijn vraag al een beetje heb beantwoord van, hoe is die verhouding tussen deze twee stukken? Dit uitvoeringsprogramma is echt voor de korte termijn en houden we rekening mee met de langere termijn. Dat heb ik, denk ik, wel voldoende toegelicht. Dat doen we ook zoveel mogelijk. Dat heb ik even toegelicht ook aan de hand van die duiker. Hoe zit het met de verzwarende en de techniek? Dat wordt ook in de berekeningen en in de techniek, zoals de heer Van Heijningen vroeg, meegenomen. Hoe gaat het nu ... Wat gaan we nu doen na 2027? Dat vroeg de heer Zwinkels. Nemen we al maatregelen die ook houdbaar zijn tot na '27? De rest komt in het volgende agendapunt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Zandstra, u had nog wel een vraag.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik heb een vraag die volgens mij niet beantwoord is. Dat gaat over de vraag, klopt het dat we in 2023 tien knelpunten oplossen en of we daarmee ook zicht hebben dat we al die knelpunten ook in de komende periode kunnen oplossen?

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Ja, deze tien knelpunten kunnen we in ieder geval oplossen en ook de overige tien, die gaan we sowieso oplossen. Het is wel de bedoeling dat we ze kunnen oplossen allemaal, zodat we aan de normering kunnen voldoen. Het blijft een inspanningsverplichting. Die inspanningsverplichting nemen ook zeker heel serieus. Vandaar ook dat dat uitvoeringsprogramma hier ligt en er ook weer een nieuw uitvoeringsprogramma uw kant op komt.

Mevrouw Jenniskens: Even misschien ter verduidelijking, want ik zat ook met die 280 knelpunten. Dan 10 per jaar. We zijn zo bij 2027. Ik denk dat dat een beetje in het vervolg van uw vraag is, mevrouw Zandstra, als ze er nu 10 doen in 2023, wanneer doen we dan de andere 270?

Mevrouw Koop: Ik begrijp uw zorg. Die andere 270 gaan we mee aan de slag. We kijken ook naar gebiedsprocessen. We analyseren die gebieden aan de hand van een watersysteemanalyse. Dan kan het zijn dat die knelpunten al door ruimtelijke ontwikkelingen, of door wat dan ook, al zijn opgelost. Het kan ook zijn dat er nog bijkomen. Het gemiddelde blijft ongeveer hetzelfde. Maar we zullen inderdaad, wat u ook terecht opmerkt, een tandje erbij moeten zetten.

De voorzitter: In de verlenging ook nog mevrouw Örgü. Die had ook een vraag.

Mevrouw Örgü: Voorzitter, ik had drie vragen gesteld en ik heb daar eigenlijk geen antwoord op gehad. Is het mogelijk dat ik die nog een keer even stel?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Örgü: Mijn eerste vraag was dat duikers van derden zijn en dat daar nog afspraken over gemaakt moeten worden, over het verdelen van de kosten. Kunnen we daar wat meer duidelijkheid over krijgen? Dat is mijn eerste vraag. Mijn tweede vraag is, van wie zijn die duikers? Hebben wij zelf duikers? Dat is uit dit stuk niet duidelijk, wat ons betreft. De derde vraag dat ik had, was dat in het stuk aangegeven wordt dat sommige onderhoudszaken pas in de loop van de komende jaren zichtbaar gaan worden. Kan het college ons uitleggen wat we daarbij moeten voorstellen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. We hebben zelf duikers en er zijn ook duikers bij van derden. Hoe we daarmee omgaan, dat moet ook in overleg met de eigenaren en dat kan op een aantal manieren. Dat staat ook in het uitvoeringsprogramma. Er staan twee wijzen, manieren van omgaan mee gemoeid. Je kan ook zeggen, je kan in overleg gaan en zeggen, we komen er samen uit. Je kan ook zeggen van, gezien de urgentie, Delfland knapt het op en we komen daar nadien wel uit en we sturen een rekening en alle moeilijkheden van dien. Maar dat is ook echt iets voor de organisatie om ter plekke met de eigenaren te onderhandelen. Het is niet zomaar dat je kan zeggen van, mijnheer Jansen, we komen bij u even die duiker verwisselen, maar daarover gaan we gewoon in gesprek, zoals het hoort, met de eigenaren. Is dat zo voor u ... Vraag één voldoende? Er zijn nog een paar vragen, heb ik genoteerd.

Mevrouw Örgü: Heeft dat financiële consequenties, omdat die verdeling van die financiën nog niet rond zijn?

Mevrouw Koop: Dat is juist het aardige van dit verzamelkrediet, dat we daar binnen dat verzamelkrediet ook een beetje kunnen schuiven, zodat we niet voor iedere duiker weer terug moeten naar de VV. De bedoeling is wel dat dat voor nu binnen dit verzamelgebied blijft. Even kijken.

De voorzitter: Delfland heeft ook zelf duikers.

Mevrouw Koop: Dat heb ik volgens mij net gezegd. U heeft ook gezegd, grondig is essentieel. Sommig onderhoud in de loop der tijd en hoe gaat dat dan? Dat gaat aan de hand van die watersysteemanalyses, waarbij we dan ... Die knelpunten hebben we allemaal in beeld, anders hadden we niet kunnen zeggen, we hebben er 280. Maar hoe je dan precies wat moet doen per knelpunt, misschien wel niks, of misschien wel heel veel, dat komt in de ... A, hier staat al een deel in en B komt dat in de volgende tranche, in 2024.

De voorzitter: Mag ik constateren dat na deze uitgebreide beantwoording geen tweede termijn nodig is? We gaan straks nog over de strategie praten. Maar mijnheer Van den Berg heeft wel behoefte aan een tweede termijn. Zijn er andere leden die behoefte hebben aan een tweede termijn? Mijnheer Van den Berg, gaat uw gang.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Daar was u toch niet helemaal duidelijk in. Het liep een beetje door elkaar heen. Over hergebruik wil ik nog wat concreter zijn. Ik had heel graag gehoord dat hergebruik van een aantal dingen, die de komende jaren bij werken optreden ... Een goede boerengewoonte is, als je ergens een pijp uithaalt, dat wel weer eens op een andere plek, al is die wat kleiner van diameter ... Het kan

best wezen dat je ergens een achthonderd uithaalt, die op een andere plek met vierhonderd millimeter voldoet. Dat wilde ik eigenlijk graag ... Dat is ook heel erg duurzaam. Ik denk wel, de laatste jaren, tenminste wordt wel erg daarover gedacht, maar heel weinig in de uitvoering. Daar zou ik graag toch wat concreet erover willen horen.

Mevrouw Koop: Heel erg in de, of althans in mijn opzicht, in mijn perceptie, in de techniek. Ik weet dat er heel veel wordt hergebruikt. Hoe het precies zit met die pijpen ... Het is ook een niet alleen een goed boerengebruik, maar ook een goed tuindersgebruik om materialen te hergebruiken. Mag ik u daar schriftelijk antwoord op geven, want hoe dat precies zit exact per ingreep dat weet ik niet precies. Maar dat houdt u tegoed.

De heer Van den Berg: Akkoord. Prima.

De voorzitter: Volgens mij geeft mijnheer Van den Berg gewoon antwoord op mevrouw Örgü. Hoe moet het met die duikers van derden die aangepast moeten worden? Degene die die grotere pijp heeft, heeft geluk. Goed, dames en heren we zijn nu bij het agendapunt wat mij samenhang 04.B.02. Ik wilde eigenlijk voorstellen om vijf minuutjes te schorsen. Dat ga ik ook doen. Vaar voor die tijd wilde ik even afconcluderen wat wij besloten hebben, want de vraag is, kan dit stuk als hamerstuk door naar de VV? Uit uw bijdragen ...
Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ervan uitgaande dat het antwoord op mijn vraag is dat we rekening houden met de ernst van de situatie, wel.

De voorzitter: Die toezeggingen hadden wij al genoteerd. Die inschatting hadden we gemaakt. Dank u wel. Dan gaan we ervan uit dat dat een hamerstuk kan zijn. Ik wilde 5 minuutjes schorsen. Dan heeft u nog tijd om een kopje koffie te scoren. Dan kan de tv worden klaargemaakt, omdat er nog iets getoond gaat worden aan u, wat vorige week niet lukte.

4.B.02 Strategie wateroverlast

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen na deze korte schorsing de vergadering. We gaan beginnen met punt, 04.B.02. Dan krijgen we een hele kleine reprise van de technische sessie die vorige week heeft plaatsgevonden. Maar vooraf krijgt de hoogheemraad Koop nog even het woord over een toezegging die ze gedaan heeft.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Over reprise gesproken, ik heb nog even een kleine toelichting op twee vragen van de ronde hier voor de pauze. Dat is even in het kader van de efficiëntie. De heer Van den Berg stelde de vraag over hergebruik van materialen. Was deze koffie van jou? Natuurlijk gebruiken wij de materialen waar mogelijk opnieuw. We hebben zelfs een opslag bij De Groote Lucht met materialen waarvan we denken, die hebben we nog weleens een keertje nodig.

De heer Van den Berg: Dank je wel. In de wandelgangen had ik al van de organisatie hetzelfde gehoord. Ik ben daar dik tevreden mee.

De voorzitter: Dat stelt iedereen gerust. Er was er nog een, mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Onze organisatie staat voor niks. Dan de prioriteiten van mevrouw Zandstra. Misschien heeft u het ook al in de wandelgangen vernomen, natuurlijk prioriteren we. Als het echt linke soep zou zijn, dan hadden we het allang opgepakt. Dank u wel.

De voorzitter: Prima, dan moeten de meesten van u toch hun nekken omdraaien om de drie schermen daar te bekijken, of het ene scherm hier. Gaat uw gang. Hij doet het niet. De heer Oostvogels, waar blijft u?

Mevrouw Ritsema: Dank u wel. Dank dat ik nog even een paar minuten het woord mag. Vorige week hebben we een technische sessie gehouden om onderliggende dingen, onderliggende producten die ontwikkeld zijn ten behoeve van de strategie en in de aanloop daarvan te tonen. Een ding werkte niet, technisch gezien. Er was op dat moment een kaartupload bezig, waardoor het systeem gecrasht is. We wilden het jullie toch nog even kort laten zien. Ik ga daar eigenlijk niet heel erg uitgebreid op uitleggen wat het precies is. Dat kan eventueel later of na deze commissie. Wat ik ga laten zien, is eigenlijk de praktijkweergave van dit plaatje, wat in het strategiedocument zit. Ik zal zo klikkend door de kaartenset heengaan. Daar zie je een serie aan wateroverlastbeelden. Dat zijn beelden waar wateroverlast kan ontstaan. Dat is niet per se alleen knelpunten. Dat gaat eigenlijk van laag naar steeds hoger. T10, T50, T100, dat kan je zien als de normering van de provincie. 2050, 2085, dat kan je zien als verschillende klimaatscenario's. Dan hebben we dat laatste setje nog, is als de Limburgbui zou vallen. Vandaag is ook het rapport van Deltares gepubliceerd. Zij hebben vier scenario's doorgerekend. Ik zal kort de inundatiebeelden daarvan tonen. Ik ga er heel snel doorheen. Jullie kunnen vast op een later moment er in detail doorheen, maar dan weten jullie dat bestaat. Hier zit een heel kaartenpakket in, maar ... Sorry. In deze database zit een hele kaartenset, waarvan ik er een aantal laat zien. Die zijn verdeeld onder twee categorieën, toekomstige waterbeelden en stresstesten. Dat kan je zien als echt nog veel extremere buien. Dan begin ik bij de klimaatverandering. Wat je nu ziet is eigenlijk een kaart die steeds meer verkleurt. Dan haal ik de stresstesten erbij. Dat is inundatie vanuit het regionale watersysteem. Paars en blauw is ... Jet zijn twee willekeurig gekozen kleuren, om een beetje het verschil te laten zien als het blauw op blauw op blauw op blauw is, dan zie je geen verschillen meer. Het heeft niet echt een waarde. De dikte van de kleur geeft wel de mate van de waterdiepte in beeld. Het is niet dat er bij elke kleur dertig centimeter staat. De lichtere kleuren hebben we het over vijf centimeter, donkere kleuren over meer. Dat was mijn korte interruptie. Veel plezier.

De voorzitter: Dank u wel. Laten we de kaart maar met deze knelpunten staan, dan weten we waar we het over hebben voor de lange termijn.

Mevrouw Ritsema: Ik heb hem uitgezet. Is dat erg?

De voorzitter: Ook niet erg. Ik ga voor de sprekerslijst gewoon nu rechtsom. Als u geen behoefte heeft om te reageren op de strategie wateroverlast, dan mag u gerust uw beurt overslaan. Of als iemand voor u alles al heeft gezegd wat u wilde zeggen, dan is het ook makkelijk. De vraag is ... Het is een beetje bijzonder onderwerp, want waar u de vorige keer, zojuist het Uitvoeringsprogramma Wateroverlast als hamerstuk naar de VV heeft gestuurd, staat de strategie wateroverlast ook als besluitpunt op de komende VV aangemerkt. Eigenlijk dit rondje, wat we nu doen, deze eerste termijn, die zal vooral een karakter hebben van beeldvorming en gedeeltelijk oordeelsvorming. Het besluit van de VV is dat u kennis kan nemen van deze strategie wateroverlast. De vraag is, wat wilt u het college nog meegeven, opdat u bij de VV-vergadering met een gerust hart kan instemmen met de strategie? Ik ga bij het CDA beginnen met de heer Zwinkels. U heeft het woord.

De heer Zwinkels: Ik zal kort zijn in deze. Het is doodgewoon zo dat het zijn aannames over het algemeen. Het is wel verontrustend. Ik zeg zo, dit moet sowieso prioriteit hebben en eerste aandacht, boven alle andere stukken uit. Ik wil er dit mee zeggen. Wat we ook allemaal bespreken binnen Delfland, die droge voeten heeft bij ons toch wel prioriteit. Ik geloof dat dit stuk daar aardig aan voldoet. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: Dank je wel, voorzitter. Ik mis een klein dingetje in dit verhaal. Dat is, wateroverlast is ... Een van de dingen die belangrijk is, is ook het onderhoud van de watergangen, de dingen. Dan wil ik speciaal aandacht vragen dat het onderhoud van de natuurvriendelijke oevers, daar zie ik nu weleens dat deze eigenlijk te groot worden, te veel vergrond zijn, waardoor er een gevaarlijke situatie kan ontstaan voor waterveiligheid. Het kan zeker gebeuren, als dat in gebieden zit waar bedrijvigheid plaatsvindt, dat Delfland daarvoor verantwoordelijk gesteld wordt als het werkelijk achterstallig onderhoud is, omdat bedrijven ook als ze zelf achterstallig zijn met hun onderhoud, daar ook boetes voor krijgen.

De voorzitter: Dat was hem?

De heer Van Heijningen: Dat was het punt van aandacht, ja.

De voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren, mijnheer Simon, heeft u behoefte aan een reactie?

De heer Simon: Ik ga mijn best doen, voorzitter. Ik had ook eigenlijk een vraag aan u over de opmerking dat dit een strategie was en dat het een andere manier van bespreken was. Maar goed, dat laat ik even in het midden. Ik heb de stukken gelezen. Ik was zeer onder de indruk over de opgeleverde kwaliteit. Er is echt een urgentie. Dat heeft de buien in Limburg aangetoond. Ook net in het mooie videotje dat wij hebben mogen zien. De vraag is van, zijn we niet al te laat? De bui is natuurlijk al gevallen. Het kan elk moment vallen. Moeten we dit gewoon adequaat aanpakken? Daar hebben we net ook al een stukje over gehad van, we hebben al een strategie. Daar doen al klimaatbewust mee nadenken. We zijn eigenlijk al bezig. Dit geeft, denk ik, ook de organisatie, als we dit goedkeuren, ruimte om gewoon direct aan de slag te gaan. Maar we zijn niet de enige die claims hebben op de ruimte. Er is ook een enorm woningbouwprogramma. Dat kan weleens springen, want die zijn natuurlijk ook keihard al bezig met bouwen. De vraag is, hoe gaan we hiermee om naar andere overheden? Want dit is echt een oproep van, jongens, let op, het klimaat verandert zo. Als we op deze voet verdergaan en maar gaan bouwen, dan gaat het gewoon een keer mis. Dan moet je de consequenties voelen. Dat moeten wij als Delfland gewoon echt ook vertellen aan onze omgevingspartners. Dat zou ik inderdaad gewoon nog een keer mee willen geven. Maar om een begin eventjes te concluderen, een goed stuk. Geeft blijk inderdaad aan de motie die wij hebben opgesteld met zijn allen. Ik heb ook vandaag het persbericht gelezen naar aanleiding van het Deltares-rapport. Dan kunt u zelf oordelen of daar inderdaad wel of geen urgentie uit spreekt, maar ik denk dat als we dit presenteren er inderdaad wel een urgentie uit gaat.

De voorzitter: Dank u wel. De Partij van de Arbeid, wie mag ik het woord geven? Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, dank. Dank ook voor de informatieve, informele presentatie die we vorige week hebben gekregen. Dat voelde echt alsof we er heel serieus mee bezig zijn en dat we echt heel erg aan het nadenken zijn, wat komt er op de lange termijn op ons af en hoe kunnen we ons daarop voorbereiden? Dat gaf heel veel vertrouwen dat we dit echt heel serieus oppakken. Maar als je het stuk leest, dan bekruipt mijn fractie toch een beetje het gevoel, wat stellen we nu eigenlijk vast? Mijn vraag is, niet alleen aan het

college, maar misschien ook aan mijn collega's, zouden we niet een aantal van die hoofdlijnen, die in die lange termijnstrategie wateroverlast zitten naar het besluit moeten halen? Zodat we niet alleen zeggen, we stellen dit hele document vast, zestig pagina's, maar er zijn een aantal specifieke beleidsvoornemens of acties of zaken die we gaan doen richting andere overheden, die we vaststellen. Zodat ook duidelijker is waar wij nu als VV over besluiten, in plaats van dat we instemmen met het hele stuk. Ik ben benieuwd hoe mijn collega's en ook het college daarover denken. Dan op de inhoud. Dit gaat over de lange termijn. Wij denken dat het om op lange termijn je doelen te realiseren waarschijnlijk ook nodig zou kunnen zijn om de wet op een aantal punten te veranderen. Zo zou mijn fractie graag willen dat we mensen kunnen dwingen om hun tuin te vergroenen, of dat we gemeenten zouden kunnen dwingen om meer van hun grondgebied te vergroenen. Maar op dit moment kan dat niet. Zouden we niet ook een beleidslijn moeten starten om ervoor te zorgen dat onze wetgeving over 10 jaar up-to-date is, zodat we er dan ook mee uit de voeten kunnen om onze doelen op dit gebied te realiseren. Een ander punt is, kijken we nu ook voldoende naar de bestaande bouw in de bestaande wijken? Want voor nieuwbouw kunnen we makkelijk afspraken maken. Daar kunnen we ook goed kijken of het water goed de grond in kan, daar kunnen we andere dingen uitproberen. Maar in de bestaande bouw zijn wij bang dat straks de knelpunten ontstaan. We vragen ons af of we daar nu voldoende innovatieve oplossingen voor aan het bedenken zijn, om ervoor te zorgen dat we die over tien jaar ook daadwerkelijk kunnen toepassen. Voorzitter, voor zover in eerste termijn.

De voorzitter: Meneer Anker.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Dank u voor de opzet strategie wateroverlast met een langetermijnvisie. U vraagt ons om kennis te nemen van acht implementatiesporen, die horen bij de langetermijnstrategie wateroverlast. Implementatiespoor één, verder kijken en integraal. Daar vragen wij als fractie om dit ook goed te integreren met het droogtebeleid, zoals ook in het vorige bespreekstuk genoemd. Wat we zien, is in implementatiespoor twee, daar spreekt u ook over tijdelijk bergen van water in waterbergingsgebieden en noodoverloopgebieden. Dat zijn goede plannen. Wateroverlast lange termijn. Wij pleiten ervoor, als fractie, om dat te vervlechten met stedenbouwkundige opgaven. Daar is ook recent een motie over aangenomen, zoals aangehaald is door de vorige sprekers. Als fractie pleiten we ervoor om nu aan te geven waar waterstaatkundig gezien geen bouwactiviteiten kunnen plaatsvinden. Verder pleiten wij als fractie om regionale keringen in dit opzicht goed mee te nemen. Verder hebben wij ook een aandachtspunt voor boezemwateren. Knelpunten in boezemwateren ook meenemen in deze langetermijnstrategie en vanzelf ook te kijken naar wat er in het verleden gedaan is. Volgens ons is er in het verleden ook naar ABCDelfland 1998 ... Zijn er toen allerlei maatregelen benoemd. Om dat ook goed in de strategie mee te wegen en te nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van mevrouw Zandstra. Dank u wel, mijnheer Anker.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, ik heb een vraag. Wat zou u ervan vinden als we een aantal van de kernpunten uit de langetermijnstrategie wateroverlast naar het dictum van het besluit zouden halen, zodat duidelijker wordt wat we nu vaststellen met elkaar?

De voorzitter: Is dat een vraag die u aan mijnheer Anker stelt of aan de hoogheemraad?

Mevrouw Zandstra: Ook aan mijn collega's, zoals ik had aangegeven.

De voorzitter: Prima. Mijnheer Anker.

De heer Anker: Dat zou een extra aanvulling zijn op het voorstel wat hier ligt. Ik heb me vooral, tenminste, wij als fractie, hebben ons vooral gebogen over deze strategie. Als je dat concreter kan maken en inderdaad concrete punten in de besluitvoering kan meenemen, dat zouden wij steunen, denk ik.

De voorzitter: Dank u wel dan. Den ik bij mevrouw Van Hagen van de AWP.

Mevrouw Van Hagen: Dank u wel, voorzitter. Ook dank u wel voor de presentatie. We hebben ook inderdaad ... Waar wij heel blij mee waren, is dat de strategie wateroverlast ook meegenomen gaat worden in de gesprekken met andere partijen. Nu bereiken ons al geluiden van bezorgde inwoners over de gemeente Vlaardingen, waar nieuwbouw gaat plaatsvinden en waar dan mensen verplicht worden om zelf de regenwateropvang te regelen, maar waarbij dan via een achterdeurtje die opvangmogelijkheid voor 200 euro per kuub kan worden afgekocht. Dat klinkt ons als een tegenwerking van de gemeente Vlaardingen. Dan hebben wij ook van daaruit drie vragen. De ene is, is het hoogheemraadschap op de hoogte van dit soort afkoopmogelijkheden? Tweede vraag is, of ook inderdaad gesprekken gepland staan met gemeentes om dit soort afkoopmogelijkheden eigenlijk af te kappen en in de ban te doen? De derde vraag sluit aan bij de punten van Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid, dat er ... Uiteindelijk kunnen wij hele mooie strategieën maken, maar missen wij eigenlijk de tools om af te kunnen dwingen van, hier kunt u eigenlijk echt niet meer bouwen, of hier moet u echt iets aan wateropvang doen en dat moet zo groot zijn, want anders dan blijft het in de adviserende rol zitten. Daarom zou ik ook inderdaad, zoals PvdA gevraagd heeft, zoveel mogelijk concretisering. De punten ook overhevelen, zodat het duidelijker wordt.

De voorzitter: Dank u wel. Van Ongebouwd, mijnheer Van den Berg het woord?

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. De langetermijnstrategie wateroverlast. Allereerst wil ik ook mijn dank uitspreken naar collega, mevrouw Zandstra. Ook onze fractie heeft wel behoefte aan meer kernachtige opstellingen bij dit hele grote stuk, om daar wat meer en wat duidelijker in te zijn. Dat komt ook misschien wel iets duidelijker over als ik wat zaken benoemd heb. In ieder geval dank voor de zeer uitgebreide informatie. Fractie Ongebouwd weet als geen ander vanuit de praktijk en de geschiedenis dat er een constante dreiging kan zijn van het water. Richtinggevend en realistisch moeten we ons voorbereiden op de toekomst van ons watersysteem. De volgende zaken zijn daarin belangrijk voor onze fractie. Als eerste is het wel heel belangrijk dat wij heel zorgvuldig gaan kijken waar we onze nieuwbouw gaan plannen. Daar zal het waterschap, ik denk, veel strakker in moeten zitten. Water en bodem moeten sturend zijn. Dat wordt meerdere keer geschreven en gezegd. Maar naar de toekomst toe zal het heel belangrijk zijn dat we daar ook goed de hand aan houden, onze beleidsregels uitvoeren. Voorbereid zijn op extremen. Niet enkel de investeringen in ons watersysteem, maar ook de praktijkmensen. Ogen en oren in het veld op sterkte houden. Een gemiste kans is het opheffen van onze schouwmeesters. Dat is in ieder geval toch wel bij onze fractie ook heel duidelijk ... Hebben we dat laten merken. We denken, als er hele extreme situaties zich voordoen en als we terugdenken aan '98, dan hebben we heel duidelijk gezien dat we aan dat soort mensen uit de praktijk behoefte hebben. Ambitie om het watersysteem op orde te hebben in 2050, dat is zeer belangrijk. Maar we constateren ook dat waterbeheer nooit af is en dat we ook de komende jaren er rekening mee moeten zullen houden dat er nieuwe inzichten komen en dat het zal blijken dat de natuur niet te voorspellen is. Dan heb ik enkele kanttekeningen waar ik toch niet helemaal gerust op ben, onze fractie. In de watermissie wordt gesproken over gelijke kosten voor het hele gebied bij wateroverlast. Hoe realistisch is dat bij wat er in het verleden gebeurd is, waarin gebruik werd gemaakt van retentiegebieden en de maalstop? Nog een kanttekening. U heeft ook heel duidelijk met het voorgaande wat ik daarover heb gezegd te maken. Water vasthouden waar het valt, dat is voor onze fractie ... Daar zijn we het helemaal over eens. Slimmer

verdelen en sturen van water naar gebieden met minder hoogwaardige functie, daar hebben wij wel onze kanttekening bij. Daar hebben we in het verleden ook wel mee te maken gehad. Daar zou ik heel duidelijk ook bij willen voegen dat daar ook een hele nette schadevergoeding bij hoort. Meer waterbewustzijn is een prima gedachte, maar hoe gaan we dat bereiken? Dat horen we graag. We zullen als waterschap ook veel meer het pad op moeten om de mensen daarover te informeren en een zekere wisselwerking te bereiken, dat ook mensen gemotiveerd worden om maatregelen te treffen, om het naar de toekomst toe uitvoerbaar te houden. Als laatste, er is de laatste jaren veel gepraat en geschreven hoe we ons voor moeten bereiden op het klimaatscenario. Nu zullen we het in de praktijk waar moeten maken. Daar hebben we toch wel behoefte aan. We hopen dat dat toch wel ook die richting en dat pad op bewandeld wordt. In grote lijnen kunnen wij instemmen met het voorliggende stuk.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van den Berg. De heer Claassen, heeft u behoefte om namens 50PLUS te reageren?

De heer Claassen: Ja, al was het maar om te ondersteunen wat hiervoor gezegd is. In ieder geval ook de waardering voor het stuk en in zijn algemeenheid hoe dit soort stukken en deze discussies worden voorbereid door de organisatie. Het is toch de laatste keer voor de verkiezingen, het mag wel een keer gezegd worden, denk ik. Ik heb in ieder geval als recent aangehaakt commissielid veel gehad aan de toelichting die gegeven is op de 10^e. Dat helpt ook om een stuk als dit wat beter te lezen. Het stuk zelf is helder. Wat ik zeg, de toelichtingen zijn ook vandaag weer ... Helpen daarbij. De vraag is dan even van, wat kun je er dan van vinden als strategie? Het is natuurlijk allemaal wat erg lange termijn. Er zitten grote risico's in, onzekerheden. Die worden ook aangegeven. Ambities zijn wel helder. Het ziet er wel compleet uit. Maar de vraag blijft altijd van, is het genoeg? Dat weet je natuurlijk pas gaandeweg de rit. Dan zie ik dat er in het stuk staat dat er een keer in de zes tot acht jaar herijkt wordt, dat dat de bedoeling is. De klimaatontwikkelingen gaan wel heel erg snel. De vraag is dan of dat genoeg is. Misschien moet je dat toch wat vaker toepassen, onder de huidige omstandigheden. Ik vraag mij af hoe de relatie naar andere programmalijnen zit. Aanstaaende donderdag, in de andere commissie, staat dat stuk over de kust veilig geagendeerd. Daar hebben we het ook hier een IVV over gehad. Dat was ook een lange termijn verhaal, wat uitging van een zeespiegelstijging van drie meter. Ik heb daar in de technische bijeenkomst van de 10^e januari weer vragen over gesteld van hoe dat zit met het omliggende water. Daar werd toen een beetje geruststellend op geantwoord, wel vanuit de landelijke niveau 's, binnen de landsgrenzen. Ik blijf toch een beetje dat gevoel hebben van, wat gebeurt er nu als overal dat water omhoog gaat, als dat scenario van drie meter zeespiegelstijging daadwerkelijk waarheid wordt. Dan heeft dat uiteraard ook invloed op onze interne, regionale waterhuishouding. Ik vroeg me af hoe daar de vinger aan de pols wordt gehouden. Tot slot, in de notitie staat nog een hoofdstuk monitoring, waarin verwezen wordt naar indicatoren. In die indicatoren wordt terugverwezen naar de monitoring. Daar staan nog geen waardes ingevuld. Wel te monitoren elementen, maar nog geen waardes waarmee ze dan getoetst worden. Misschien is dat wel een proces waarbij wij wat nauwer betrokken kunnen worden en wat ook houvast kan bieden om hier van tijd tot tijd eens te praten over wat de stand van zaken is van dingen. Dan vaker dan een keer in de zes tot acht jaar, denk ik. Maar goed.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter.

De voorzitter: Een interruptie, mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Ik heb nog een vraag. Wat zou u ervan vinden als we iets meer van de conclusies uit het stuk naar het dictum zouden halen van het besluit?

De heer Claassen: Excuus, dat ik daar niks op zei. Op zich is dat verhelderend uiteraard. Aan de andere kant denk ik ook dat, we stellen een strategie vast en dat is iets wat ... Dat is het stuk wat vast blijft voor de toekomst. Ik denk dat dat ook het stuk blijft waarlangs we straks dingen gaan bespreken. Maar voor nu en voor de besluitvorming wil ik dat graag steunen.

De voorzitter: Dan ga ik naar mevrouw Jenniskens van Water Natuurlijk.

Mevrouw Jenniskens: Dank u wel, voorzitter voor het woord. Wij hebben ook de technische sessie vorige week ... Hebben we aan deelgenomen. Hebben we heel veel vragen kunnen stellen. Het was heel verhelderend en inderdaad wat bij ons bleef hangen, of althans bij mij, is dat Delfland gewoon echt een hogere ambitie heeft dan de normen. Want dat is echt het nadeel van dat vorige stuk, dat we dan alleen maar aan de provinciale normen voldoen. Of die opgewassen zijn tegen de extreme weersomstandigheden die we vandaag de dag al ervaren, is zeer de vraag. Dat daar een hogere ambitie is voor deze strategie, hartstikke goed. Dat we in elk geval ... Ik ben eigenlijk een aards optimist. Maar dat we in dit geval van de worst case scenario's uitgaan, vind ik een hele slimme zet. Daar staan wij ook volledig achter. Dat maakt het soms wel lastig, want de veranderingen gaan natuurlijk snel. Als je het over 2050 hebt van, waar heb je dan precies over? Daarom zou ik ook wel het voorstel van mevrouw Zandstra van, als ze specifieke acties kunnen vaststellen of in het dictum, dat we in ieder geval een beetje weten waar het over gaat, dan alleen maar de ruime strategie vaststellen, als dat mogelijk is, dan zijn we daar zeker voor. Bijvoorbeeld al door te stellen, wat ook andere collega's zeiden, dat op welke plekken wij niet kunnen bouwen. Dat lijkt me zo'n opluchting als ze dat weten, want iedereen voelt aan zijn water dat er gewoon te veel gebouwd wordt, te veel asfalt is en dat we eigenlijk daar ook te weinig over te zeggen hebben. Als we nu toch dat zouden kunnen aangeven en ons dan in de gesprekken met de andere overheden, ik weet, dat is me vorige week ook duidelijk geworden, dat daar hard aan wordt gewerkt, dat we daar dan ook een standvastig punt van kunnen maken. Ik noem het maar als een voorbeeld, maar er zijn denk ik nog meer voorbeelden te noemen. Als ik naar die acht implementatiesporen kijk, daar kan je eigenlijk niet tegen zijn. Dat is zo breed en mooi geformuleerd. Dat is op zich al knap, om dat zo mooi te doen. Ik ben dan heel erg, in 2028 begint dan de uitvoering, dan zouden we alles tot en met '27 op provinciale normen in orde hebben. Dan zou je ... Dat is niet met een schone lei, omdat het natuurlijk voortzet. Maar dan ben ik heel benieuwd wat er dan in 2028 voor uitvoeringsprogramma komt. Ik heb zelf het idee, dat is eigenlijk een vraag ook aan de hoogheemraad, hoe kunnen wij nu regelmatig op de hoogte gehouden worden als VV, of als commissie van de stand van zaken? Lopen wij in de pas? Halen wij die 2050 in dit geval? Of zijn de weersomstandigheden weer zo veranderd dat we toch weer tandjes bij moeten zetten, dat we extra moeten investeren? Hoe kunnen wij, want dit is zo'n belangrijk onderwerp, toch telkens met een gerust hart de zaal of de ruimte verlaten? Dat we in ieder geval weten dat we alles op alles hebben gezeten om die wateroverlast zo min mogelijk lastig voor onze bewoners te krijgen. Dat was mijn bijdrage. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan last but not least, de heer Oostvogels van de VVD.

De heer Oostvogels: Dank u wel, voorzitter. Als we het hebben over taken, belangrijke taken van een waterschap en over kerntaken, meer kerntaak dan dit worden niet. Zoals in het stuk ook zo mooi staat, de wereld verandert sneller dan we dachten. Wat we hier aan het doen zijn, is best spannend. Daarom ben ik heel blij met het proces dat we met zijn allen doorlopen hebben. De commissies van mij hebben het over het thema gehad. Informatieve VV, technische sessie. Het is ook fijn om nu het stuk echt in handen te hebben,

dat we het er echt over kunnen hebben. Dan over de inhoud. Het is weer een indrukwekkend stuk, een lijvig stuk. Het raakt, wat ons betreft, alles wat er in zou moeten staan. Dat is knap. Het stuk zelf is ook gewoon eerlijk over hoe we er voorstaan, over wat we kunnen doen, wat we moeten doen, maar het schetst ook een duidelijk beeld dat die honderd procent droge voeten, dat gaat niet lukken. Daar moeten we ook eerlijk bij zijn. De VVD staat gewoon voor een overheid die daar eerlijk in is, ook omdat dan andere mensen en andere partijen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen en mee bij kunnen dragen aan het oplossen van het probleem. Dit stuk straalt voor ons ook het handelingsperspectief uit voor ons, voor anderen, voor onze samenwerkingen. Want samen moeten we het probleem zo klein mogelijk proberen te maken en te houden. Het stuk helpt ons als VV, zoals de PvdA ook al een beetje aan het zoeken is, hoe gaan we dit gewoon gebruiken bij onze besluitvorming, als ik hem zo mag interpreteren. Ik ga ervan uit dat het ook de organisatie helpt. We zijn het straks eens over wat er moet gebeuren en ook grote lijnen hoe we dat gaan doen. Misschien kan het zomaar zijn dat wij en de medewerkers achter mij bij elk volgend voorstel gewoon deze lijst er weer eens even bij pakken. Even gaan kijken, wat was de strategie, hoe past dit erin? Misschien moeten we zelfs het format aanpassen. Maar ik zoek graag grenzen op. Daarom zijn we het ook eens met het voorstel van de PvdA om onderdelen hiervan gewoon echt vast te leggen in een besluit. Mij is altijd geleerd, een besluit heeft rechtsgevolg. Dat we nota ergens van nemen en iets vaststellen. Wat stel je dan vast? Dat is ingewikkeld. Laten we dan maar eens kijken of we een paar dingen gewoon echt in beton kunnen gieten. Voorzitter, ik rond af. Ik ben niet religieus, maar met deze strategie heb ik wel weer een Bijbel om erbij te zetten op mijn plank. Niet alleen omdat het lijvig is, maar ook omdat het echt allesomvattend en richtinggevend is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, allemaal. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Koop, namens het college.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Ook voor de complimenten die zijn gegeven. Ik geef ze graag door aan de organisatie, die met meer dan de mensen die hier op de tribune zitten, of de op de ambtenarentribune zitten, met meer dan de mensen die nu hier zit, de afgelopen jaren aan hebben gewerkt. Het was echt een behoorlijke klus. Er is ook zelfs nog gevraagd van, moet het echt in februari? Als het kan heel graag. Ze hebben echt daar ook vanuit dat klimaatbewustzijn ... Is er echt heel erg hard gewerkt. Dank u wel. Daar is ook een aantal richtinggevende opmerkingen meegegeven. Ik zal ze langslopen. Ik zal ze ook waar mogelijk, in combinatie beantwoorden. Mijnheer Zwinkels zei het al, droge voeten is prioriteit. Ik denk ook dat het met deze strategie ... Dat dat ook raakt aan een van onze kerntaken. Want als de zaak onder water loopt. Vandaag is er een rapport uitgekomen van Deltares. Dat geeft al aan ... Onze dijkgraaf heeft daar een interview over gegeven. Dat geeft al aan hoeveel schade een watersnood geeft. De meesten van ons hebben ook nog 2000 in ons achterhoofd. Dat is niet alleen de financiële schade, maar ook heel veel menselijk leed dat dat met zich meebrengt. Kijk ook maar naar de ramp in Limburg, dat heeft ons allen hier wakker geschud, maar de mensen in Limburg liggen daar nog steeds ... Die hebben daar nog steeds slapeloze nachten van. Ik ben ook blij dat u dat ook op deze manier benadrukt. Een van de onderdelen is, u noemde het al mijnheer Van Heijningen, onderhoud van de watergangen. Dat is wel heel erg in de uitvoering. Maar ons toezicht en onderhoud gaat regelmatig bij iedereen langs om te kijken, hoe zit het met het onderhoud? Mocht u achterstallig onderhoud zien, geef het dan ook even door aan het loket. Dat helpt allemaal en dat past ook in het waterbewustzijn waar we met zijn allen zo op hameren en ook de taken die ... Een verantwoordelijkheid die bij de ingelanden zit.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: In het verleden was dat niet nodig, omdat we toen de schouwmeesters dat werk lieten doen. Ik denk dat dat nu nog steeds hun taak is.

Mevrouw Koop: Dat hebben we gehoord en we knopen dat ook in onze oren. Ook de heer Simon, ik denk ook alle anderen onder u, u heeft ook benadrukt dat het gevoel van urgentie hier toch aanwezig is. We hebben net het uitvoeringsprogramma vastgesteld tot 2027. Dan kan je zeggen, ach 2027 duurt nog zo lang, ik heb het in het vorige agendapunt ook genoemd, gelukkig heeft u hier in november ook al de motie ingediend naar aanleiding van het IPCC-rapport van, beste Delfland, ga hiermee aan de slag, met de klimaatverandering en wacht niet op de klimaatscenario's van het KNMI die dit jaar of misschien begin volgend jaar komen. We zijn ze voor. Dit geeft ook de organisatie houvast, maar ook onszelf als bestuurder en bestuurders. Ik merk ook al, een aantal van u heeft het over de omgevingspartners en hoe zit het nu met je wettelijke bevoegdheid, hebben wij niet te weinig wettelijke bevoegdheden, zitten we niet te veel op het advies? Ik heb soms weleens het gevoel alsof ik steeds met een bos bloemen naar de wethouders moet. De meesten snappen het ook wel en die nemen onze adviezen ook over, maar dat is vanwege onze kennis en onze overtuigingskracht en vooral ook de overtuigingskracht van de organisatie. Op dit moment speelt de woningbouwopgave van Hugo de Jonge enerzijds en anderzijds ook die brief die u ook heeft kunnen lezen van het kabinet over water en bodem sturend. Ik merk ook in de diverse gesprekken dat dat best wringt. Deze discussie, zoals we die hier voeren, helpt ons ook als college wel om op een goede manier die discussie met de provincie te voeren van, waar ga je bouwen en hoe ga je vervolgens bouwen en hoe ga je om met het binnenstedelijk gebied? Het binnenstedelijk gebied zijn we ook al met ons programma Klimaatkrachtig en het klimaatadaptatieprogramma hard mee bezig. Er zijn ook goede voorbeelden. Ook onze dijkgraaf hamerde daar vandaag ook nog op in een persbericht van, beste mensen, haal die tegels erin en zet die ton neer. Zorg ook dat je tuintje, als je dat hebt, ook klimaatadaptief is. Zorg er met zijn allen voor dat we dat water opvangen. Eens even kijken hoor. Ik vind de opmerking van mevrouw Zandstra over stukken overhevelen naar het dictum een interessante. Ik ben benieuwd welke u in gedachten heeft. U vroeg ook, hoe gaan we om met bestaande bouw en hoe gaan we om met de innovaties die we daarvan leren? Er zijn zeker al een aantal goede voorbeelden. Bijvoorbeeld ook het Cromvlietpark. Ik noemde net ook al het programma Klimaatkrachtig en klimaatadaptief werken. Het Cromvlietpark in Den Haag was eerst een groot plein, zwaar betegeld en dat is nu een park geworden met ondergrondse, innovatieve waterberging. Dat soort goede voorbeelden moeten we zeker meenemen in bestaand gebied, maar ook die innovaties meenemen in nieuw te realiseren gebieden. De heer Anker had ook een aantal interessante opmerkingen. Neem dit programma ook mee en integreer het ook met droogte. Droogte is eigenlijk de andere keerzijde van deze zelfde medaille. Mijn portefeuillehouder, of mijn collega droogte zit hier naast me. Die heeft dit ook gehoord. Wij gaan in de uitvoeringsstrategie hier ook mee aan de gang. Maar dit is wel primair gericht op de inundatie en het voorkomen van wateroverlast. Maar daar waar we het water kunnen vasthouden, we moeten het ook zoveel mogelijk vasthouden, zullen we dat zeker doen. En hoe, dat is allemaal na vandaag. Even kijken hoor. Kijk ook naar het verleden, zegt u. Ik heb weleens een bekende watergeleerde horen zeggen, een goed plan wortelt in het verleden en kijkt naar de toekomst. Hij was ook bekend en is nog steeds bekend vanwege zeewaartse kustuitbreiding. Mijnheer Simon weet op wie ik doel en mijn collega ook waarschijnlijk. We hebben van het verleden al heel veel geleerd en het recente verleden zelfs. ABCDelfland is natuurlijk zo'n prachtig voorbeeld, waarbij we eigenlijk te lang hebben gewacht op die hoosbui. Die hoosbui was echt een wake-up call en waarbij we ons systeem echt op een heel goede manier hebben opgepakt. Maar we zijn inmiddels weer twintig jaar verder en we kunnen ook niet stilzitten. We hebben geleerd van dat verleden, we hebben ook geleerd van het zeer recente verleden, ook Deltares heeft vandaag daar weer een rapport over uitgebracht, dat was anderhalf jaar geleden in Limburg. Gelukkig zijn daar geen doden gevallen, maar het heeft wel heel veel schade en heel veel menselijk leed met zich meegebracht. Juist dit recente verleden is natuurlijk ook

voor ons allemaal een wake-up call geworden. De heer Oostvogels had het over Bijbelse teksten. Het gebed van de dijkgraaf past daar misschien een beetje bij. Van geef ons heden ons dagelijks brood en af en toe een bijna watersnood. Liever niet. Mevrouw Van Hagen, u had het over de gemeente Vlaardingen. U maakt zich daar zorgen over. Wij zullen ook en wij voeren die gesprekken al met de gemeenten en met andere overheden van, wat is wiens verantwoordelijkheid? Is het opvangen en de ruimtelijke ontwikkeling de verantwoordelijkheid van de gemeente, is het de verantwoordelijkheid voor bewoners of voor waterschappen? Die gesprekken lopen nu. Als een gemeente zegt, je kan voor 200 euro per kuub de boel afkopen, dat is een detail, dat weet ik nu niet. Maar de essentie is natuurlijk dat we met elkaar, ook bewoners, werken aan het waterbestendig maken van deze regio. Het liefst al nu. Dat dat bewustzijn wordt vastgehouden en ook tot 2050. Er is al wat gezegd over de tools. Ook u uit uw zorgen daarover, ook de PvdA en de Partij voor de Dieren, hoe zit dat met die tools? Dat is ook steeds wat we in gesprekken met andere overheden benadrukken. Hoe we daarmee omgaan, dat zit ook in een van de implementatiesporen. Ik merk ook wel bij de collega's, in gesprekken met de Unie van Waterschappen, dat we toch wel steeds meer behoefte hebben aan duidelijke tools, waarbij we ook wat meer kunnen doen dan alleen een bos bloemen brengen. Dan de heer Van den Berg, die zei ook terecht, dat verwacht ik ook wel vanuit Ongebouwd, dat uw fractie ook weet wat die constante dreiging inhoudt. Het is ook belangrijk dat niet alleen uw achterban daarvan zich bewust is, maar dat ook de hele samenleving zich dat realiseert. Er is laatst een onderzoek geweest. Daaruit bleek dat de helft van de Nederlanders weet inmiddels wat een waterschap is. Dat is al winst, maar dat is nog niet het bewustzijn van, weet je dan ook wat je zelf kan doen? Maar goed, we zijn op de goede weg en we doen er ook inderdaad alles aan. Ook dit draagt daaraan bij, om ook de inwoners zelf ervan bewust te maken wat het belang is van het waterschap, maar ook wat het belang is van een goed waterbeheer en waarvoor wij ook iedere keer, ik zou haast zeggen, die acceptgiro invullen, maar dat is op dit moment ... Of in ieder geval ook die rekening overmaken. We moeten ook voorbereid zijn op extremen, dat zei u ook. Niet alleen voor wat betreft onze spullen, als ik het zo mag vertalen, maar ook voor wat betreft de mensen. Dat is ook eerder gezegd, ik heb het gehoord. Het is een ambitie naar 2050. Dat wil niet zeggen dat we nu, daarvoor hebben we natuurlijk ook dat uitvoeringsprogramma gehad, stil zitten. Je zal altijd in dit gebied actief moeten blijven en alert moeten blijven en moeten blijven investeren in die waterrobuustheid, om te voorkomen dat het doemscenario of het worst case scenario, waar mevrouw Jenniskens op duidde, zich kan voordoen. Dan nog is het geen garantie. Want ook de heer Simon zei, zijn we niet te laat? We hopen van niet, maar we doen ons best en volgens de normering zijn we op tijd. We zijn een van de eerste waterschappen die met deze strategie komt, ook in samenwerking met de buitenwereld. We voelen die urgentie, ook omdat we hier zo laag gelegen zijn en ook omdat hier zoveel geïnvesteerd is in dit gebied en omdat hier zoveel mensen wonen. We voelen die verantwoordelijkheid. We doen er alles aan om ook te zorgen dat het hier veilig en aangenaam en prettig wonen is. De heer Van den Berg had het ook nog over die gelijke kosten. Ik heb dat niet zo uit het stuk gehaald, maar ik kan me voorstellen dat u ook daar heel alert op bent en dat u daar ook op die manier naar kijkt. We kijken goed, wat is maar maatschappelijk acceptabel, wat is maatschappelijk haalbaar bij de uitvoering? Van vervolgens, hoe zit dat dan met de financiën? Dat is ook in de volgende fase uitwerking. Maar het is ook goed dat u dat ook benoemt, want ik weet ook dat bij Ongebouwd voor niks de zon opgaat. We nemen dit mee. U had het ook weer, uw collega's hebben dat ook benoemd, hoe ga je meer aan waterbewustzijn werken? We moeten nog meer het pad op en mensen motiveren om met zijn allen hieraan te werken. In de strategie zal ook zeker die communicatie worden meegenomen. Zowel de heer Claassen, maar ook mevrouw Jenniskens, misschien kunnen we dat daar wel aan koppelen, die hadden het erover van, hoe worden wij meegenomen in het proces, hoe zit het met die monitoring en vervolgens, hoe is onze invloed daarop? A, zouden we die monitoring en die resultaten daarvan wellicht kunnen meenemen in de communicatie? Dat is, bedenk ik mij nu even. Maar mijn vraag aan u zou zijn, hoe zou u zelf willen meegenomen worden in dit proces? Wilt u twee keer per jaar een

informatieve VV of hier ook over de stand van zaken, of hoe ziet u dat zelf? Misschien kunt u daar in tweede termijn nog op ingaan. Even kijken. Dan de heer Oostvogels. U zei het al terecht, honderd procent droge voeten kan niet. Ook in de richting van de heer Simon. Volgens mij heb ik nu de meeste vragen beantwoord. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Zandstra, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw Zandstra: Ja, maar ik heb ook een vraag die niet beantwoord is in de eerste termijn.

De voorzitter: Prima, maar dat kunt u prachtig ...

Mevrouw Zandstra: Dat wil ik ook doen.

De voorzitter: Ik begin weer bij de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Voorzitter, ik lees in het stuk van de minister over klimaatadaptief bouwen. Dat ministerie en die minister worstelt nog steeds met de juiste definitie daarvan. Hoe kunnen we, als dat nog niet rond is, nu doorgaan met het voorkomen van het bouwen? Wie doet nu eigenlijk de aanbevelingen, het waterschap naar de minister of de minister naar het waterschap? Hebben we een duidelijker beeld van de realiteit als dat ministerie? Is er ook overleg met die overheden, wat te gaan doen nu we zo te maken krijgen met die wateroverlast? Daarnaast bekruipt het mij een beetje, maar dat we straks misschien wel een belastingaanslag krijgen op een betegelde bloementuin, maar dat is een opmerking.

De voorzitter: De heer Van Heijningen, gaat u. ...

De heer Van Heijningen: Dank je wel, voorzitter. Ik heb een vraag aan het dagelijks bestuur. Ik weet dat voor bedrijven is, bij verharding moet er zorg gedragen worden voor 500 kuub wateropvang. Geldt dat ook voor de gewone bebouwing, huizen, straten? Eens in de 50 jaar, wordt eens in 100 jaar voor huizen. Is dan 1.000 kuub wel voldoende? Moet dat geen 1.500 of een veelvoud daarvan zijn? Gelijk monniken, gelijke kappen.

De voorzitter: De heer Simon.

De heer Simon: Klopt. Ik zou eigenlijk haast van mijn stand verplicht zijn om nu een dierenvraag te stellen, maar de dieren kunnen ook last hebben van wateroverlast. We moeten ook heel veel terpen en zo bouwen als het te veel risico wordt. Maar goed, dat was niet mijn opmerking. Er zijn een aantal vragen gesteld. Ik hoor een vraag van de portefeuillehouder van, hoe willen we meegenomen worden? We doen zelf als Delfland natuurlijk uiteraard heel veel. We hebben ook geconstateerd dat we het niet alleen kunnen. Het zou mij helpen als wij ook gewoon zicht hebben van wat onze omgevingspartners doen, zeker de gemeenten met het afkoppelen van hemelwater en dat soort activiteiten. Dat we in ieder geval zien dat er gewoon van meerdere kanten hier hard aan gewerkt wordt en dat het een gezamenlijk product is. Er was ook een vraag van de Partij van de Arbeid of we een aantal kernpunten naar het dictum mogen brengen. Ja, uiteraard. Ik denk dat ze ook wel willen weten welke kernpunten. Ik denk, bij mij is het gewoon de samenwerking en een stevige regiefunctie vanuit het waterschap. Alleen daar zit natuurlijk frictie van, hoe kunnen we dat afdwingen? Dat is nu nog met elkaar aan tafel zitten en inderdaad die bos bloemen brengen, maar op een gegeven moment moet je ook constateren van, dat we het gewoon moeten doen met zijn allen. Dat waren eigenlijk mijn opmerkingen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Zandstra, PvdA. Mijnheer Van Heijningen, Gaat uw gang.

De heer Van Heijningen: Mag ik een vraag stellen aan de heer Simon?

De voorzitter: Zeker.

De heer Van Heijningen: Nu je dat zo duidelijk zegt, wil je dan ook dat de organisatie KPI's opstelt in dit geval, om ons de duidelijkheid te bieden?

De voorzitter: Mijnheer Simon.

De heer Simon: Ik ben altijd wel heel erg ... In ieder geval als het over KPI's gaat, ik weet dat de collega van de heer Van Heijningen daar heel erg een stempel op wil drukken, dat inderdaad alles met KPI's wordt neergezet. Maar een KPI zegt natuurlijk niet altijd alles. Ik ben altijd zelf fan van het stoplichtmodel. Dat je ook laat zien van, je hebt een doel waar je naartoe wil werken, maar je wil ook graag zien of je inderdaad op de goede weg bent. Maar het zou in wezen kunnen.

De voorzitter: Mevrouw Zandstra, gaat uw gang.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, uit de eerste termijn had ik nog een vraag over, of er ook niet een spoor nodig is om landelijke wetgeving te proberen te veranderen, zodat we dat kunnen benutten over tien jaar. Dat de wetgeving dan op orde is. Daar heb ik volgens mij geen reactie op gekregen. Ik heb wel gehoord dat het interessant zou zijn om een aantal dingen naar het dictum te brengen. Ik zou die handschoen graag willen oppakken en deze week eens met mevrouw Koop stoeien op een tekst die mogelijk een aangepast dictum zou kunnen zijn. Als antwoord op de vraag, hoe wilden we betrokken worden, lijkt het mij ook heel interessant om te kijken hoe we ook andere volksvertegenwoordigers daarbij kunnen betrekken. Volgens mij is het ook belangrijk dat we zorgen dat gemeenteraadsleden, Statenleden, doordrongen zijn van deze problematiek en hebben we hen ook nodig om hun colleges kritisch te bevragen, om te kijken wat er in hun gemeente nodig is. Misschien kunnen we ook iets vinden om een oploop te organiseren, waarin we juist ook die andere lokale volksvertegenwoordigers betrekken bij dit onderwerp, zodat ook zij hun rol daarin kunnen nemen binnen hun overheidsorganen.

De voorzitter: Ongebouwd.

De heer Van den Berg: Dank je wel, voorzitter. Heel kort. Dank voor de beantwoording in de eerste termijn. In de uitvoering zullen we het blijven volgen hoe het gaat verlopen. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Claassen 50PLUS.

De heer Claassen: Dank u wel. Er is een uitnodiging gestuurd onze kant op. Daar geef ik graag een invulling aan. Als ik bij het implementatiespoor nummer acht, de indicatoren, als ik zie wat daar staat, het is noodzakelijk om te monitoren of we op de koers liggen om te kunnen bijsturen. Dat doen we aan de hand van die indicatoren. Dat lijkt mij essentieel in deze hele strategie, met alle onzekerheid die we vandaag de dag ervaren en die de komende jaren zeker niet minder zullen worden. Als je dan kijkt naar de invulling, daar wordt naar verwezen, naar de invulling van die indicatoren bij het hoofdstuk monitoring, dan moet dat daar nog voor een deel plaatsvinden, staat er dan ook. Ik denk dat het een goed moment is. Ik weet niet of daar een planning al voor geldt wanneer die uitwerking aan de orde is, maar zodra dat aan de orde is om dat een

keer hier te agenderen, zodat we ... Over waar we op gaan monitoren, aan de hand van welke indicatoren we dat doen, welke waardes we daarvoor hanteren. Dat lijkt me heel goed. Ik denk dat dat dan ook het moment is waarop we kunnen besluiten wanneer we dat in herhaling zullen laten plaatsvinden.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenniskens.

Mevrouw Jenniskens: Ook even kort hoe wij geïnformeerd willen worden. Ik denk dat ... Kijk de Burap, eigenlijk zou je het liefst willen dat alles via de Burap gaat. Maar ik denk dat de Burap toch te kort is om hier echt goed over geïnformeerd te worden. Ik zat te denken, we hebben wij de motie, die we afgelopen keer hebben aangenomen, dat wij ook vaker geïnformeerd zouden worden over de contacten die het dagelijks bestuur heeft met de andere gemeenten over waterbodembodem leidend, dat we ... Daar is ook beloofd dat wij meer geïnformeerd zouden worden over wat het DB dan doet. Misschien kunnen we wel een aantal dingen combineren. Kijk, dit zijn zulke belangrijke onderwerpen, dat we misschien een ... Ik wil de organisatie niet belasten met nog meer rapportages en nog meer dingen. Dat is de aarzeling. Maar van de andere kant is het zo belangrijk dat ik denk, wij willen daar toch wel vrij nauw bij betrokken worden. Misschien een, twee keer per jaar of misschien een brief of als de klimaatscenario's weer enorm veranderen, dat we dan weer een sessie hebben om de strategie aan te passen. Maar ik denk wel regelmatigiger dan de Burap. Sorry dat ik niet concreter kan zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik bij de heer Oostvogels van de VVD.

De heer Oostvogels: Dank, voorzitter. Dank ook van het verhaal en de verhalende reactie van het college. Ik ga even heel kort en concreet zijn. Tegeltax tegen. KPI zijn een middel en geen doel. Ik ben een beetje bang dat als we hier echt KPI's op gaan plakken, dat we dan meer gaan praten waar we die 0.25 nu niet gehaald hebben, dan dat we echt het probleem aan het oplossen zijn. We denken graag met de PvdA mee. Het is misschien wat kort dag om nog echt andere organisaties erbij te betrekken, terwijl ik het idee wel echt mooi en spannend vind. Dan ga ik nu even vaag worden. Want de vraag van het college was, hoe willen wij geïnformeerd worden? Ik vind het een hele lastige. Toevallig kwam vandaag het artikel voorbij over die aantal topambtenaren dat kritisch is over de politiek, het NRC. Er wordt met enige regelmaat irreële eisen aan ons gesteld. Ik zie daar wel een link in, want ik vind alle ambtenaren bij Delfland topambtenaren. Ik ben ook een beetje op zoek naar om ze niet te overladen. Ik vind de Burap ... Ik zou zeggen, als er iets te besluiten valt, dan heeft u ons sowieso nodig. Als u wilt dat er gestuurd wordt, als er bijvoorbeeld versneld moet worden of als u om andere dingen echt een VV-besluit nodig heeft. Anders zou ik zeggen, gewoon een keer per jaar. Want ik ga ervan uit dat dit leidend gaat zijn voor al het andere beleid. Dan komt dat vanzelf langs. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik voor de reactie het woord aan mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Even, een aantal van u, laat ik daarmee beginnen, die heeft antwoord gegeven op de vraag van, hoe willen wij geïnformeerd worden en op welke momenten? De heer Claassen was daar ook tamelijk concreet over van, als er zich iets voordoet, iets inhoudelijks voordoet bij de monitoring, dat zijn wellicht de momenten. De heer Oostvogels zei, wellicht een keer per jaar en wellicht aan de hand van indicatoren, niet zijnde KPI's, heb ik begrepen. We nemen dat mee. Ik denk dat het heel nuttig is om u sowieso minimaal een keer per jaar in een soort informatieve VV te informeren en wellicht waar nodig op een andere manier, die we dan ook in overleg met u zullen construeren. Dat is misschien een brief of misschien even een presentatie tijdens de commissievergadering, maar dan zullen we de juiste methode zoeken. Want u zei ook al terecht, de Burap, dat zijn een paar zinnnetjes of een alineaatjes in een stuk en je moet ook proberen te voorkomen dat de organisatie te veel overbelast wordt. Die werkt al heel hard. Zie ik ook op het

gebied van water en bodem sturend en het contact met andere overheden. Dat is ook al een dagelijkse klus, haast 7 keer 24. We moeten ook zuinig zijn op onze organisatie. Laten we ook weer in overleg met u zoeken naar een goede manier en een goede frequentie. Ik heb uw suggesties gehoord. Niet KPI's, maar ook indicatoren. Hoe zit het? Wie adviseert wie? Dat was een vraag van de heer Zwinkels. De Unie van Waterschappen zit regelmatig aan tafel bij de heer Harbers en geeft daar ook ... Dat is een gesprek waarin de wederzijdse ervaringen en wensen worden uitgewisseld. Ook hoe wordt water en bodem sturend? Hoe krijgt dat ook echt handen en voeten? We hebben het convenant klimaatadaptief bouwen. Dat is een convenant, dat is hier ondertekend met heel veel partners. Sommigen hebben het niet getekend, maar bouwen toch klimaatadaptief. Dat is de bedoeling dat dat ook echt wordt gevat in regelgeving, zodat ook duidelijk criteria worden uitgewerkt met een maatlat klimaatadaptief bouwen en een ladder, zodat ook echt de gemeenten en de ontwikkelaars daar rekening mee gaan houden. Dat betekent ook minimale eisen voor water vasthouden en wateropvang. Dat is wat anders dan 500 kuub, waar de heer Van Heijningen het over had. Dat is ook echt een eis in het kader van voldoende gietwatervoorziening. Die eis kan niet nu een-op-een al neerleggen op, maar we nemen het mee. Het zal een van de mogelijkheden kunnen zijn of dat dan 5.000 of 500 kuub moet zijn, dat is uitwerking. De heer Simon, maar ook mevrouw Jenniskens vroegen van, is er zicht op de partners en misschien kunnen we ... Hoe gaan we met de partners om? In het hele traject is er goed overleg met de gemeenten, sowieso. Er is ook ambtelijk goed overleg met de provincie over wat wonen, water en bodem sturend in de ruimtelijke ontwikkeling. Bestuurlijk doen wij nog, laat ik zo zeggen, niet alles wat de provincie wenst, maar wij gaan hopen dat de provincie gaat doen wat wij wensen. Wij houden u daarvan op de hoogte. Er zijn vandaag ook weer ... We hebben weer overleg gehad. We gaan dit binnenkort bespreken in het college. We houden u daarvan op de hoogte. Dan de heer Oostvogels zei al, we zijn tegen de tegeltax. Ik denk dat dat het ook voor mijnheer Zwinkels geldt. Maar vooralsnog is het mooiste natuurlijk als we dat doen vanuit water ... Als we de maatregelen kunnen nemen vanuit water bewustzijn en iedereen echt die intrinsieke motivatie heeft om hier gezamenlijk aan de gang te gaan, om juist ook van dit waterschap iets moois te maken. Want wateropvang en groen en blauw, dan creëer je een hele mooie, leefbare omgeving, waarin je ook mensen, kinderen kan laten opgroeien.

De voorzitter: Mijnheer Zwinkels, u heeft een interruptie.

De heer Zwinkels: Ik wil toch wel eventjes interrumpen. Ik vind het namelijk een heel interessant onderwerp. Als je kijkt naar hetgeen wat we tegenwoordig digitaal kunnen met Google Maps en dat soort zaken meer om bewustwording te creëren door middel van dit medium wat je daarvoor kan gebruiken, om iedereen er eens echt op te wijzen wat je in beeld kan brengen wat er wel niet allemaal betegeld ligt. Om die bewustwording te benadrukken tot een beter omgaan met het land wat je in bezit hebt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel. Is een goede suggestie, meneer Zwinkels. U bedoelt met een drone en dan een sms'je van, mijnheer Zwinkels, uw tuin is te zeer verhard. Zoiets. We nemen deze ludieke, we nemen deze suggestie mee. Dan nog ook even de handschoen die mevrouw Zandstra heeft neergelegd. Het lijkt mij een goede suggestie om daar eens even naar te kijken. Wellicht zijn de mogelijkheden er, maar dan zullen we ook weer even terug moeten naar het college, als zich daar iets concreets uit voordoet.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter.

Mevrouw Koop: Ja? Sorry.

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Zandstra: Ik heb de indruk dat mevrouw Koop klaar was met mijn inbreng. Heb ik nog de vraag of ze ook van mening is dat we moeten kijken naar of er een wettelijk spoor nodig is, om ervoor te zorgen dat landelijke wetgeving ook gereed is voor onze ambities en ons de handvaten geeft om deze opgave aan te pakken.

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat dat ook een goede suggestie is. Regelgeving, daar heb ik net van begrepen, daar houden sommigen niet van, maar van de andere kant kan het ook weleens zo zijn dat het nodig is. Ik merk wel in contacten met collega's bij de Unie dat men wel zoekende is naar een wat steviger instrumentarium, om ook de partners ervan te overtuigen dat we toch echt hier aan de slag moeten en ook dat het water en bodem sturend ook echt handen en voeten krijgt. Nemen we zeker mee. Goede suggestie. Dank u wel. Heb ik hiermee, voorzitter, alle vragen beantwoord?

De voorzitter: Het makkelijkste is dat ik zeg, ik dacht het wel mevrouw Koop, maar dat gaat blijken. Ik concludeer dat u heeft een hoop zaken meegegeven aan het college, ook op aanvraag van het college. Mevrouw Koop heeft een aantal, toezeggingen wil ik het niet noemen, maar heeft aangegeven van dat inderdaad ze uw sessies mee zal nemen naar het college. Ik heb mevrouw Zandstra het aanbod horen doen om samen met mevrouw Koop wat inhoud in het dictum te krijgen. Daaruit concludeer ik dat het stuk wel naar de VV kan, maar niet helemaal als hamerstuk, want we wachten dan op een aangepast dictum bij het stuk.

Mevrouw Koop: Dan zal het ook nog even terug moeten naar het college.

De voorzitter: Dat ongetwijfeld. Het is het college dat de verantwoordelijkheid heeft voor het agenderen van de stukken. Maar daar komen jullie vast wel uit.

Mevrouw Zandstra: Zo niet, dan blijkt onze ambitie te groot te zijn geweest. Dan houden we het bij dictum, zoals het er nu ligt. Maar ik pak graag die handschoen mede op. Volgens mij wilde de heer Oostvogels daar ook bij meekijken.

De voorzitter: Prima. Met uw welnemen rond ik de behandeling van dit stuk hierbij af, de beraadslagingen over dit stuk.

4.H Hamerstukken

De voorzitter: Dan hadden we net al geconcludeerd dat er geen hamerstukken zijn.

5. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dan ben ik bij de ingekomen stukken. Dan kom ik bij stuk ... Dank voor iedereen die betrokken is bij de advisering over dit stuk over de wateroverlast. Als u wil blijven, dan bent u van harte welkom. Als u naar huis wil, dan mag dat natuurlijk ook. Ik heb het tegen de publieke tribune, mijnheer Simon.

5.01 Stand van zaken aanpak rivierkreeften

De voorzitter: Wij zijn bij punt 05.01. Dat gaat over de stand zaken rivierkreeften. Dat is geplaatst op de agenda op verzoek van de fracties VVD en Water Natuurlijk. Geef ik het woord aan die fracties. Die zitten toevallig naast elkaar. Mevrouw Örgü, gaat uw gang.

De heer Oostvogels: Ik had zo'n zin in zwemwater. Daar is Fadime bij ons deskundig op. Kreeften. Het is goed om te zien dat er weer een tussenstand is, dat we een aantal dingen al af kunnen gaan ronden, dat onderzoek en dat we echt aan de slag kunnen. Onze fractie is bijvoorbeeld bijzonder verheugd dat het blijkt dat we dit ongedierte kunnen eten. Volgens ons lijkt daar een ... Er zit een mooie businesscase in. We verwachten dan ook de volgende keer ... U mag interrumpen, mijnheer van de Partij voor de Dieren. We verwachten de volgende keer ook iets van kreeftenfilet of zo, bij de volgende borrel. Wat serieuzer. We zijn nu al een hele tijd aan het onderzoeken. Volgens ons ligt alles wat er nodig is om bijna elke sloot van Delfland nu zo'n vangkooi te zetten en het echt er eens terug te gaan dringen, het probleem. Eigenlijk mijn wel serieuze oproep is, wanneer gaan we eindelijk eens beginnen? Dank.

De voorzitter: De fractie Water Natuurlijk, mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Exoten bestrijden is helaas nodig, want ze verstoren het natuurlijk evenwicht. Ik zal mijn bijdrage nu even kort houden, gezien de tijd. Wij vinden het een uitstekende aanpak. We vinden het ook mooi dat er op de website duidelijke zaken staan, zodat de buitenwereld geïnformeerd wordt, maar wellicht ook nog suggesties daarop binnenkomen. Wij zouden willen vragen aan de hoogheemraad of vanwege die consumptie, die mogelijk is, of ook sportvissers bij het vangen een rol kunnen spelen en ook daar iets mee kunnen doen.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog een ... Mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, toen ik acht jaar geleden, bijna acht jaar geleden hier aantrad, was de oudejaarsmotie een cocktail van rivierkreeft. Toen speelde het al. Dat was een ludieke motie. Maar we zijn inmiddels bijna acht jaar verder. Dan lees ik dat we voorzichtig gaan denken aan hoe we de rivierkreeft, die inmiddels ontzettend uitgebreid is, te lijf gaan. Er is een taskforce, er is een klankbordgroep en er zijn groepen die met elkaar erover na aan het denken zijn. Nou gaan we ze afvangen, want ze zijn eetbaar. Als ik zie wat de schade is van die dieren op ons watersysteem en op onze ecologie, dan denk ik van, waarom moet dat zo verschrikkelijk traag gaan. Het heeft toch al zo lang de aandacht en dit is door heel Nederland een groot probleem. Mij verbaast het. Ik ben niet mijnheer Middendorp, want die zou het nog veel krachtiger aanzetten, hier in deze vergadering. Maar het is echt een ramp. We zijn van de zomer, dames Delfland lunch, bij de familie Dijkshoorn op het boerenbedrijf geweest. Ze lieten ons een sloot zien waarvan ze zei, vorig jaar was dit het walhalla van ecologie en vissen enzovoort. Het was gewoon een kaalgevreten sloot. Als je trouwens door Midden-Delfland fietst, loopt, wandelt over de paden dan ... 's Zomer dan komen die beesten op je af met die scharen omhoog en je schrikt ervan. Kijk, je kan ze af gaan vangen, maar die grote dieren eten de kleine diertjes op. Ik zie het probleem echt zo snel nog niet verminderen, want die grote zijn goed voor de ... Die zijn eetbaar. Ondertussen, al die kleintjes die met miljarden groot worden. Ik heb wel een oplossing in petto, maar die zal ik nog even voor me houden. Maar ik denk dat we hier de oplossing nog niet gevonden hebben. Ik denk dat we nog heel hard na moeten denken hoe hiermee verder, Want dit is echt een bedreiging, wat ik al zei, niet alleen voor het watersysteem, maar ook voor die hele ecologie, waar we ondertussen al miljoenen aan uitgegeven hebben. Dat wordt onder je

handen, onder je ogen opgegeten. Dat is toch eventjes een noodkreet die ik hier kwijt wil. Ik hoop dat de volgende jaren hier nog heel hard op ingezet wordt, want het is echt rampzalig. Dank u wel.

De voorzitter: Maar bij de dameslunch heeft u geen kreeftcocktail gekregen, heb ik begrepen.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Ik ben wel geschrokken van die beestjes die daar rondliepen. Dat wel.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Mevrouw Van Hagen.

Mevrouw Van Hagen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb inderdaad met mijnheer Middendorp van tevoren even gepraat en de standaard AWP-punten werden genoemd, nu door de VVD. Wanneer gaan we eindelijk vangen? Ik was trouwens hoogst verbaasd dat we moesten onderzoeken of deze eetbaar is, want ik heb weleens de hele tafels vol in de Verenigde Staten gezien met cajunkruiden en weet ik veel wat. Ik zal voor de Partij voor de Dieren niet te ver uitweiden. Ook inderdaad de schade die wordt aangegeven, het vissen, zelfs ook door vissers. Mijn vraag wordt ook, het is bekend dat, als die rivierkreeft er zit, de flora en fauna die wij graag willen vanuit onze KRW-doelen, zich niet kan vestigen. Die heeft, als wij die rivierkreeften wegvangen, tijd nodig om te herstellen. Mijn vraag is ... Ik denk, toxische druk is één. Daarna is, hebben we de juiste flora en fauna om de KRW-doelen te halen? Het blijft en wordt toch een serieuze vraag, gaan we, als we zo lang blijven nadenken over moeten we dat dier wel wegvangen, terwijl in de media wordt gezegd, we hebben er zoveel, honderdduizenden, ervan gevangen, gaan we dan nog wel de KRW-doelen halen? Want dit vertraagt de boel. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Andere mensen? De heer Simon, gaat uw gang.

De heer Simon: Ik probeer om altijd niet te reageren op ingekomen stukken. Maar dit was een kans, in vieren geloof ik. Beginnen met die motie, die we ooit in de kerst hebben ingediend. Daar is de veronderstelling van dat die aangenomen is, maar ik heb al een paar keer het verslag gelezen en daar blijkt toch iets anders uit. Maar goed, iedereen mag dat interpreteren, zoals hij dat zelf wil. Er wordt net iets verondersteld over de chemische waterkwaliteit en over rivierkreeft. Ik woon zelf in een waterrijk gebied. Ik heb ze nog nooit gezien. Ik geloof best dat hier en daar een sloot wordt kaal gegeten. De vraag is van, is het echt zo problematisch of niet? Dat zal de tijd moeten leren. Maar ik werd getriggerd door de chemische waterkwaliteit. Dat is maar echt de dooddoener voor eigenlijk al het leven, ook al ben je het er niet mee eens. Zorgen dat de natuur goed in balans is, dan kan de natuur zich ook wapenen tegen deze exoten. Ik denk dat je daar gewoon als eerste je in moet zetten.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Simon: Wapenen was niet het goede woord, meer kan verzetten.

De voorzitter: De heer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: Aanhakend op wat de heer Simon zei, ik vind dat er op het ogenblik onderzoek gedaan moet worden naar hoe de beesten, hoe deze beestjes eigenlijk op een humane manier, om het zo eens te zeggen, weggevangen kunnen worden, waardoor onnodig leed voorkomen wordt. Ik ben het niet met de heer Simon eens dat er geen schade is. Die is er weldegelijk. Het zijn er ook veel te veel, omdat er gewoon geen natuurlijke vijand is. We moeten niet de fout maken om een natuurlijke vijand te gaan importeren, want dan kan het weleens erger worden als de kwaal nu. Wat ik wel wil adviseren aan het college, is om gebruik te

maken van mensen die heel veel verstand hebben van het watersysteem die nu al bij ons in dienst zijn, om die te laten helpen met het in kaart brengen van het probleem, om zo snel mogelijk aan de gang te gaan als we eindelijk echt gaan vangen. Zoals de heer Oostvogels dat verwoordde. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Het college behoefte om te reageren? Ja, mijnheer Vissers.

De heer Vissers: Er zijn vragen gesteld, het lijkt me op zijn minst, voorzitter, fatsoenlijk dat ik op een paar van die vragen in ga, waarbij ik denk ik de beleidsmatige discussie en waarom we nu doen probeer zo kort mogelijk te houden, want daar hebben we denk ik geen misverstand over. De brief die als ingekomen stuk staat, rapporteert over de voortgang. Maar laat ik wel zeggen, ik meen dat onder andere mevrouw Van Hagen en mevrouw Van der Burg het aangaf, inderdaad is door meerdere waterschappen ook gesignaleerd dat de rivierkreeften, met name de enorme hoeveelheid ervan, een bedreiging is voor het halen van de doelen voor ecologische waterkwaliteit. Dat is onderkend. Dat is ook de reden waarom we aan de slag gaan. Maar wat nog niet als een paal boven water staat, dat is wat de meest effectieve manier is om van de kreeften af te komen. De verantwoordelijkheid ligt landelijk bij LNV. Het ministerie is wel betrokken bij de pilots. Er zijn diverse onderzoeken, zowel in stedelijke omgeving als in landelijke omgeving, gesloten watersystemen en minder gesloten watersystemen, om te kijken in hoeverre het mogelijk is om met langere perioden van vangen de populatie echt terug te dringen. Dat is ook de reden dat we nu, u heeft daar misschien ook al berichten over gezien, dat we afgelopen vrijdag met een wintervangperiode zijn begonnen. Daar is ook op gereageerd met verbazing dat de beesten nu in winterslaap zouden zijn, maar de opdrachtnemer die op diverse plekken, niet alleen voor ons, maar ook elders in het land, dit soort pilots doet, heeft geconstateerd dat ook in de winterperiode er weldegelijk kreeften gevangen worden, weliswaar minder, maar ze vangen in hogere percentages dan vrouwelijke kreeften met broedsel. Het zou, als je dan ingrijpt in de reproductie, weleens kunnen betekenen dat je op die manier nog een andere methode hebt waar in de zomerperiode voor 75 procent mannelijke exemplaren worden weggevangen. We zijn weldegelijk nog steeds aan het leren met elkaar van, wat is de meeste effectieve methode? Over het doel geen misverstand. We willen aan de ene kant leren hoe we de wateroevers zo kreeftbestendig mogelijk kunnen inrichten. Daar staat in deze brief ook het een en ander over. Want er zijn type oevers waar minder schade aangedaan wordt dan anderen. Maar in zijn algemeenheid is de lijn van Unie van Waterschappen, waar ook inmiddels nu een kerngroep van bestuurders is gevormd vanuit de waterschappen die het meeste overlast hebben, om ook richting de ministeries een stapje bij te zetten. Er is ook recent vanuit de Krimpenerwaard, om meer dan een stapje bij te zetten vanuit de Krimpenerwaard, door een aantal gebiedspartners ook een brandbrief gegaan naar het ministerie om het ook daar hoger op de agenda te zetten. Ik heb geconstateerd dat er het afgelopen jaar weinig voortgang is geboekt, anders dan de pilots waar het ministerie goed bij betrokken is in de opgave van, hoe gaan we het daadwerkelijk aanpakken? Tot nu toe mogen alleen beroepsvissers kreeften vangen. Misschien vanwege de buurman naast hem, heeft de heer Van Heijningen het woord muskusrattenvangers nu vermeden. Maar ook het inzetten van de eigen vangstenorganisatie van de waterschappen kan op dit moment nog niet. Er zal ook in regelgeving iets moeten gebeuren. Maar het besef is er weldegelijk dat de kreeften een bedreiging zijn voor zowel het natuurlijk en ecologisch evenwicht, maar ook daadwerkelijk voor het halen van de ecologische doelen, want die onderwaterplanten die wij graag willen en die we te weinig hebben hier, die worden net zo hard weer door de rivierkreeft weggeknipt. Dat gezegd hebbend, dit is de stand van zaken van november, die geschetst is. De huidige stand van zaken is dat we nu ook aan de zomerpilot, die we ook met nieuwe vangmiddelen zullen doen, waar hopelijk minder bijvangst bij zijn, zodat we ook kreeften maar geen vissen meer vangen, dat er nu ook een winterpilot is in een van de drie gebieden waar we afgelopen zomer ook gevangen hebben, om te kijken of we effectief invloed kunnen hebben op de populatie

De voorzitter: Een interruptie van de heer Oostvogels.

De heer Oostvogels: Voorzitter, dank u wel. Ik hoop dat er een hoop processtappen, hoop gesprekken gevoerd worden en alles. Dat is ook belangrijk. Maar begrijp ik daaruit dat het enige wat ons in de weg staat om massaal te gaan wegvangen, is die landelijke wetgeving?

De heer Visser: Ja. Misschien ook wel dat LNV de verantwoordelijkheid erkent en daarmee ook een financiële verantwoordelijkheid heeft, want het exotenbeleid, wat betreft de rivierkreeften en het visserijbeleid, hoort bij LNV. Wij hebben zo'n exacte inschatting nog niet gemaakt, maar mijn collega van Schieland in de Krimpenerwaard had een becijfering van wat de bestrijdingskosten voor het echt effectief wegvangen in de Krimpenerwaard zouden zijn. De inschatting daar is, zij zijn een jaar eerder begonnen met hun afvangpilot, dat het kan, maar dat er veel voor nodig is en dat daar ook veel euro's en veel vangers en veel vangmiddelen voor nodig zijn. Dat kan een waterschap doen, want we weten, we hebben een eigen belastingsysteem waarbij we naast de energieopslag ook een kreeftenopslag zouden kunnen doen op de tarieven. Maar de inzet is dat we vanwege het belang, dat is een nationale verplichting om de KRW-doelen te halen, met die formulering hebben we het ook echt bij het Rijk op tafel gelegd, of via de Unie van Waterschappen, dat we ook vinden dat het Rijk een verantwoordelijkheid moet nemen voor het financieren van de vangst.

De heer Oostvogels: Voorzitter, ik noteer op mijn vraag het antwoord, ja.

De voorzitter: Dank u wel.

5.02 Stand van zaken prioritaire zwemlocaties

5.03 Zwemwater in badseizoen 2022

De voorzitter: Dan zijn we toe aan agendapunten 05.02 en 05.03, geplaatst mede op verzoek van de Partij van de Arbeid, Water Natuurlijk en de VVD. Dan zou ik de Partij van de Arbeid graag het woord willen geven. Ik wilde voorstellen om in samenhang eventjes het rondje te doen. Als u het stuk niet heeft aangemeld, dan bent u niet verplicht om er ook het woord over te voeren, zeg ik tegen de andere fracties. Mevrouw Zandstra.

Mevrouw Zandstra: Voorzitter, zwemmen is gezond en velen vinden het leuk, waaronder ik ook. Het is voor u vast geen verrassing, maar de Partij van de Arbeid zou willen dat je overal in ons gebied zou kunnen zwemmen. Vorige week maandag ging ik mee met een paar wildzwemmers. Drie keer in de week negeren ze het bordje verboden te zwemmen en maken ze een duik. Ze zijn goed voorbereid, ze hebben drijvers en ze letten op elkaar. Met deze kou gaan ze maar een paar minuten. Het water is er behoorlijk schoon, tenminste ze krijgen er geen bultjes van en ze worden ook niet ziek. Wat hun betreft is het schoon. Het lijkt er veilig, er is een trapje, ze nemen drijvers mee, ze letten goed op elkaar en op het tijdstip dat ze gaan zwemmen varen er echt nog geen boten. Zoals gezegd negeren ze echter wel dat bordje verboden te zwemmen. Het is overigens onduidelijk wie dat heeft verboden en wie dat ook kan bepalen. Mijn fractie zou graag zien dat we dit soort wildzwemmers faciliteren door trapjes te plaatsen, door een keer extra te controleren op scherpe voorwerpen in het water en door zwemmen veel minder vaak te verbieden. Ziet het college hier mogelijkheden toe? Deze wildzwemmers zijn diehards, die gaan het hele jaar rond. Maar de meeste mensen willen alleen in de zomer zwemmen. Juist dan blijkt het lastig om de waterkwaliteit op de aangewezen zwemlocaties goed te houden. We hebben nu een waterspeeltuin afgevoerd. Maar dat wil natuurlijk niet zeggen dat daar geen kinderen meer in het water spelen. Wij vragen ons af of er nog wel voldoende officiële zwemlocaties in Zuid-Holland zijn. We zouden graag zien dat de gemeenten, waterschappen en provincies

hierover met elkaar in gesprek gaan, om ervoor te zorgen dat er voor de inwoners op voldoende plekken gezwommen kan worden. Misschien kunnen we dan ook zorgen dat op plekken waar in de zomer veel wordt gezwommen, maar wat geen officiële zwemlocaties is, er op zijn minst gekeken wordt hoe we daar de situatie zo veilig mogelijk kunnen maken. Voorzitter, we zien dat het overleg over de bestaande zwemlocaties met onze partners heel veel tijd kost. Er wordt nu vooral onderzoek gedaan en we komen nog niet tot actie. Dat is begrijpelijk, want we weten dat het ook ingewikkeld is, maar tegelijkertijd hopen we niet dat we daardoor de start van het zoeken naar oplossingen ook in andere zwemlocaties stoppen. Mijn vraag is, nu het blijkt dat het overleg met de twee zwemlocaties waarmee gesproken wordt met gemeenten dat dat wat langer duurt, kunnen we niet vast ook een derde zwemlocatie in onderzoek nemen, zodat tegen de tijd dat we met de andere twee aan uitvoering toe zijn, we ook tot planvorming komen bij de derde locatie en we niet te lang blijven wachten, omdat de andere twee locaties onvoldoende voortgang boeken.

De voorzitter: Dank u wel. Water Natuurlijk, jullie had ook het woord gevraagd voor deze kwestie. Mevrouw Wijbenga, gaat gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden de aanpak die voorligt een goede aanpak. Eigenlijk de enige vraag die we hebben is, kan er wat meer inzicht komen over de medefinanciering? We begrijpen dat door die gemeentelijke collegevorming het allemaal wat vertraagd is, maar dat is onze vraag. Ik wil wel gelijk even reageren op de voorgaande spreker, dat wat betreft wildzwemmers faciliteren, denk ik, vanuit Water Natuurlijk, dat er toch wel wat punten zijn ten aanzien van aansprakelijkheid en beheersbaarheid.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Örgü namens de VVD.

Mevrouw Örgü: Ik sluit me aan bij mijn collega van Water Natuurlijk. Wij hebben nog wel een aanvullende vraag en dat is over die samenwerking. Als we die stukken bekijken, dan zie je dat de samenwerking met de provincie en de gemeenten niet goed hier worden verwoord en op welke manieren dat dan echt tenminste constructief tot stand komt en dat er wat snelheid in zit. Dat is trouwens door een collega van de PvdA zonet ook wel genoemd. Maar wij zijn gewoon heel erg benieuwd naar hoe die samenwerking daadwerkelijk zit en of we daar wat meer inzage over kunnen krijgen. Ook met betrekking die financiering, wat zonet ook is genoemd.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in die brief, stand van zaken aanpak prioritaire zwemlocaties, staat bij de inleiding een viertal punten. Bij punt drie staat een planning op basis van medefinanciering. Daar hebben wij nogal een verleden in van hoe die medefinanciering dan is. We hebben een afwegingskader. Eigenlijk zou ik heel graag hier het woord afwegingskader op een of andere manier in genoteerd hebben.

De voorzitter: De portefeuille. Mevrouw Van Hagen. Sorry.

Mevrouw Van Hagen: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een beetje een aansluitende vraag op de vraag die gesteld is door mevrouw Zandstra van de PvdA. Want aangegeven is inderdaad dat de Wollebrand en Plassen Madestein-Noordzijde en Zuidzijde de voorrang hebben. Mevrouw Zandstra vroeg al van, kunnen we in de tussentijd ook naar andere plassen onderzoek doen? Wij zouden hem nog iets sterker willen aanzetten, of daar al sommige maatregelen toegepast zouden kunnen worden. Bijvoorbeeld eens kijken naar een

doorspoeling van een van de Krabbeplass. Die maatregelen die gewoon zonder heel uitgebreid onderzoek kunnen worden toegepast.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar het college, mijnheer Vissers.

De heer Vissers: Voorzitter, dank u. Het palet aan insteek komt mooi naar voor uit de vragen die gesteld worden. Laat ik onderstrepen, als die niet in de brief staat, maar dat het afwegingskader voor ons het uitgangspunt is. Op basis van het afwegingskader dat de VV heeft vastgesteld, hebben we gekeken welke plassen hoogste prioriteit hebben. Betekent dat dat we met de andere plassen niks doen, of niet met de betreffende gemeente in overleg zijn? Nee, maar dat zijn niet de plassen waar op dit moment echt het onderzoek naar uitgaat en ook samen met gemeenten gesproken wordt welke maatregelen effectief kunnen zijn en gezamenlijk gefinancierd zouden kunnen worden. Laat ik beginnen bij de wildzwemmers. Misschien wil je inderdaad op risicovolle plekken zwemmen, maar juist als je in dit seizoen gaat zwemmen, weet ik bijna zeker dat er nergens last van blauwalg is. Ik zou ze aanraden om, ook als ze in de winter willen zwemmen, dat vooral in de aangewezen zwemlocaties te doen. De vraag of er voldoende zwemlocaties zijn in Zuid-Holland. Dat zou, ook in het licht van rapportage over het afgelopen jaar, weleens een spannende kunnen worden, want als er zwemlocaties daadwerkelijk af zouden vallen, dan moeten we met gemeenten ook in gesprek van, hoeveel willen we er hebben? Wie wil de verantwoordelijkheid ervoor nemen? Maar ik weet dat bijvoorbeeld ook deze gemeenten ...

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Bij interruptie, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voor zover ik weet, wijst de provincie elk jaar de zwemwaterlocaties aan. In opdracht van de provincie gaat het waterschap kijken hoe de staat van het water is daar. Vervolgens ontstaat er een traject. Wij zijn niet aan slag. Het hoort niet tot de kerntaken van het waterschap. Wij zijn slechts faciliterend in wat de provincie wil. Als de provincie overal recreatieplassen, natuur water wil realiseren, dan zal de provincie daar ook een bijdrage aan moeten leveren, want het is een taak van de provincie om te zorgen voor recreatie, voor zwemwater en wat dies meer zij.

De voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Vissers: Voorzitter, ik was midden in een zin en ik denk dat ik daarin mevrouw Van der Burg ook tegemoet zou komen, want ik had mijn portemonnee nog niet op tafel gelegd. Maar als er sprake is van nieuw aan te wijzen zwemlocaties ... Ik zat in een zin waarin ik zei dat de gemeente waarin ook de Delftse Hout ligt, ook een motie aangenomen heeft dat het college van de gemeente Delft de opdracht krijgt om te onderzoeken of er wellicht weer openluchtzwembaden zouden moeten komen. Heel veel gemeenten hebben in het recente of verdere verleden openluchtzwembaden gesloten. Als het zo is dat mede door de klimaatverandering, we hopen niet dat we de extreme droogte van het afgelopen jaar weer zullen krijgen, maar dat we langere perioden zullen hebben en waarin blijkt dat de maatregelen die we gezamenlijk met gemeenten genomen hebben niet het effect hebben die we daarvan verwachten, of dat die maatregelen niet tegen bestand zijn, is dat ook een vraagstuk voor de gemeenten om zich af te vragen of zwemmen in natuurwater wel het enige aanbod is wat je in de zomer zou moeten doen. Maar dat is een beleidsmatig vraagstuk. Ik onderschrijf wat mevrouw Van der Burg zegt over de rollen die we hebben. Maar op het moment dat gemeenten en wij over de kansrijkheid, want laten we inhoudelijk alsjeblieft wel betrokken zijn bij dat soort vragen, tot de conclusie komen dat er mogelijkheden zijn om meer zwemwater aan te wijzen,

dan moet ook dan, op dat moment, de juiste verantwoordelijkheden genomen worden. Nu gaat het over de locaties ... Mevrouw Zandstra stelde de vraag, vandaar mijn antwoord. Nu gaat het over de locaties die we hebben. Ik kan niet beantwoorden of we er voldoende hebben of niet. Dat is inderdaad een vraagstuk voor gemeenten. Als het om locaties gaat, moeten wel ook kijken naar de geschiktheid, in de volgorde, zoals mevrouw Van der Burg ook aangeeft. Het klopt dat waterspeeltuinen van lieverlee successievelijk afgefallen zijn. Dat heeft heel weinig met blauwalg te maken. Laat ik het maar plat zeggen, met de poep en soms is het de combinatie met watervogels, maar toch heel vaak is de oorsprong van die verontreiniging toch ook te wijten aan de gebruikers van die waterspeeltuinen. Betekent dat dat je daar helemaal niet meer met je kind in een laagje water zou kunnen spelen? Nee, dat niet, maar je moet wel extra opletten dat je kind geen hapjes uit het water neemt. In elk geval is het geen officiële zwemwaterlocatie meer dan. Er is aangegeven, ook nog door mevrouw Zandstra, als ik het goed genoteerd heb, overleg kost veel tijd, we komen nog niet tot actie. Niet zozeer het overleg kost veel tijd, maar ook vanuit de ervaringen bij andere zwemplassen willen we wel goed weten dat we de goede maatregelen nemen. De twee plassen die bovenaan in die prioriteit, daar hebben we ook te maken met bacteriële verontreiniging, waarvan we eerst de bron moet kunnen achterhalen en die kunnen aanpakken. Ik heb ook aangegeven, met in gedachten de afwegingskaders van water, dat wij nog niet gaan investeren, ook niet samen met de gemeenten, in blauwalgmaatregelen als we niet de E. colibacterie daadwerkelijk uit het water kunnen krijgen. Want als wij investeren in een plas en daar de blauwalg effectief uit weet te verwijderen en na een paar jaar wordt hij toch afgevoerd, omdat hij niet aan de aan de verplichte eis, aan toetsingscriteria doet over de E. colibacterie, dan zou dat een desinvestering zijn. In beide plassen waarin we nu kijken, samen met de gemeenten Westland en Den Haag, wat de mogelijkheden zijn, wordt er zeer goed samengewerkt en wordt er ook regelmatig onderling gekeken van, weet wel, dit zal ook ... Als wij als Delfland maatregelen nemen in het watersysteem, dat vergt ook een mede-investering van de gemeente naar redelijke evenredigheid, is ook regelmatig een tussenstap gezet. Dat ook in de richting van mevrouw Wijbenga. Heeft de gemeente Den Haag recent ook aangegeven nog steeds bereid te zijn het onderzoek verder te zetten. Dat zou wel zo kunnen zijn. Dan kom ik ook daarmee uw kant op dat het investeringsvoorstel wat binnenkort, als de onderzoeken klaar zijn, uw kant op komt van beide kanten gedragen wordt. Dat loopt goed. Dat geldt ook voor het Westland, waar we steeds beter in beeld krijgen waar de bron is en kijken met name van de E. coliverontreiniging. Ook in eerste instantie kijken hoe dat verholpen kan worden. De Wollebrand heeft het afgelopen jaar gelukkig geen negatief advies gekregen. De tijdsdruk, wat dat betreft, is eraf. Voor de rest zitten we voor alle andere plassen niet op onze handen. Kijken we samen met de gemeenten van, hoe hebben eerder genomen maatregelen effect gehad? Wat kunnen we doen aan monitoring en onderhoud? De grote investeringen doen we niet, maar dat betekent niet dat we helemaal niet naar die plassen omkijken. Wat betreft de Krabbeplass kijken we natuurlijk, omdat die nieuwe voeding zou krijgen ... Vanuit de zoetwaterfabriek wordt er ook gekeken of daar alternatieven zijn om de waterkwaliteit te kunnen verbeteren. Dat zijn niet de grote structuurmaatregelen, maar alles wat in de sfeer van onderhoud en monitoring valt, dat wordt gewoon eigenlijk jaarlijks met de gemeenten besproken wat er mogelijk is aan stappen. Ik meen dat ik daarmee de vragen beantwoord heb, voorzitter. Maar als dat niet zo is, hoop ik dat u mij corrigeert.

De voorzitter: Ik had gevraagd, heeft u behoefte aan een reactie en ik kan concluderen dat u die reactie gegeven heeft op al die vragen. Dit waren de ingekomen stukken.

De heer Van Heijningen: Bij interruptie. Mag ik nog een vraag stellen?

De voorzitter: Nee, dit waren de ingekomen stukken en ik wil nog steeds u wijzen op het streven om de vergadering om half elf te beëindigen. Maar de heer Van Heijningen heeft nog een vraag.

De heer Van Heijningen: Is in zwemplassen en zeker kinderspeeltuinen of waterspeeltuin een optie om een hogeschool dan wel een club studenten te vragen om aan een oplossing te werken?

De heer Vissers: Ik zal daar een heel simpel antwoord op geven. Op het moment dat het geen zwemwaterlocaties is, hebben wij daar geen taak meer in. Dan kan je nog steeds spelen in een laagje water, maar dan is het niet een ... Dan wordt hij ook vervolgens niet meer gemonitord.

De voorzitter: Microfoon. Maar het is wel een heel goed idee om daar een hogeschool af te sturen. Zou interessant zijn. Ik merk wel dat het zwemwater na die vier jaar nog steeds leeft hier in deze commissie. Misschien iets voor het overdrachtdossier.

5.04 Toekomstbeeld Vlietzone

De voorzitter: Ik ga naar 5.04 de Toekomstbeeld Vlietzone, geplaats op zoek van de voorzitter.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Dat geef ik de heer Teerink het woord. Jammer.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Ik had niet begrepen dat u aan het samenvoegen. Ik had u ik het woord niet horen.

De voorzitter: Een enkele opmerking, plaatst u hem maar.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Er staat bij dat Ad 1, bij die brief, dat de Europese zwemwaterrichtlijn heeft ... Daar gaat het over bacteriën. Hier staat in dat rijtje van aanwezig bacteriën en blauwalgen. Die blauwalgen komen niet voor in de Europese zwemwaterrichtlijn. Dat is de discussie geweest die voorafging aan het besluit van Delftse Hout. Nu popt hij weer op. Het is nogal hardnekkig. Als er een keer iets een weeffout in een bepaald gedachtespinsel zit. Maar die blauwalg zit niet in de Europese zwemwaterrichtlijn. Dat wil ik toch wel even duidelijk benadrukken. Verder was ik benieuwd, maar dat begrijp ik gezien de tijd, ik had wel graag willen weten waarom er fecale verontreiniging is in de Krabbeplas. Waar dat dan vandaan komt. Is daar idee over? Zijn dat zwemvogels? Is dat de overlast van ganzen, bijvoorbeeld? Maar ik begrijp dat ik te laat ben. Helaas.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Het feit dat nu eigenlijk gesuggereerd wordt dat het onzin is om iets met blauwalgen te doen bij het zwemwater, daar hou ik me verre van. Ik ben indertijd voorzitter geweest ...

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Bij interruptie, dat heb ik niet gesuggereerd.

De voorzitter: Dat kan ik beamen, want volgens mij zegt mevrouw Van der Burg, er wordt onterecht naar een Europese richtlijn verwezen als het gaat om blauwalgen, omdat die richtlijn over fecaliën gaat. Dat is wat ik begrijp van de opmerking. Ik denk dat er straks vast wel gelegenheid komt om de vraag te antwoorden of hier vogelfecaliën of mensenfecaliën of uitlaathondenfecaliën worden bedoeld. Maar ik gaf het woord aan de heer Teerink om zeer kort het verzoek om het toekomstbeeld Vlietzone op de agenda zitten toe te lichten.

De heer Teerink: Dank, voorzitter. De reden om dit stuk te agenderen is enerzijds om aandacht ervoor te vragen. Wij denken dat het een heel mooi stuk is, mooi dat Delfland daarbij betrokken is. Dat is een goed voorbeeld van integrale grensoverschrijdende plannen. Maar we hebben ook een aantal vragen. We lezen in de brief dat het college besloten en heeft de vijf dragende principes te steunen. Wij vroegen ons af wat dat dan precies betekent? Over de aanbevelingen die genoemd, zijn staat niks. Betekent dat dat we daar dan niks mee doen? Wij vroegen ons vooral ook af wat de rol is van de VV bij dit gebiedsproces. Hartstikke interessant, maar hoe kunnen wij ook als VV sturen op de ambities die daarin gerealiseerd worden? We realiseren ons ook dat we met andere partijen zijn. Er werd eerder vanavond ook al gememoreerd dat het misschien een goed idee was om ook met andere volksvertegenwoordigers eens een oploopje te hebben over inhoudelijke plannen. Dat lijkt ons in dit geval ook een mooi idee. Ook kijken in hoeverre die plannen zich verhouden tot onze visie en onze ambities. Daar laat ik het bij.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de portefeuillehouder. Dank u wel. Naar wie moet ik kijken? Mijnheer Vissers.

De heer Vissers: Voorzitter, wij zijn als Delfland ambtelijk en bestuurlijk heel erg betrokken geweest bij deze integrale gebiedsontwikkeling en hebben we eigenlijk als college kunnen constateren dat dit, maar dat geeft u eigenlijk zelf ook al aan, een schoolvoorbeeld is van een tijdige betrokkenheid van het waterschap bij ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke visievorming. Er is voor gekozen, het is een proces wat onder leiding van de provincie gestart is, om ieder zijn eigen verantwoordelijkheid te laten hebben. Er is wel gevraagd, ondersteunen jullie de dragende principes? We hebben tot ons genoeg kunnen constateren dat die allemaal zeer goed passen bij ons beleid. Vandaar dat we ze ondersteunen. Dan is het ook logisch dat de aanbevelingen die in het stuk staan voor de verdere uitwerking, op basis van die van die dragende principes, dat dat ... Anders hadden we daar wel een opmerking over gemaakt. Dat die, wat ons betreft, ook meegenomen zouden moeten worden bij de verdere uitwerking. Ik worstel een beetje, eerlijk gezegd, met uw vraag van, of dit een stuk is waar de VV actiever bij betrokken zou moeten worden dan dat u op basis van het stuk zelf ... Want het is een lezenswaardig stuk met zeer inhoudelijke onderwerpen. Wij hebben het u ter kennis gebracht. Als u ideeën heeft hoe het nog beter kan, dan staan we daar uiteraard voor open en zullen we met onze partners bespreken. Maar het is een beetje aan u, uw fractie heeft het hier neergelegd, of dit een stuk is wat we, er zijn veel meer gebiedsprocessen betrokken, dat kunt u ook in een ander ingekomen stuk zien, of u bij al die stukken zelf als algemeen bestuur betrokken zou willen worden. Ik heb daar geen bezwaar tegen, maar het is even de vraag hoe u uw eigen rolinvulling op dat punt ziet.

De voorzitter: Mijnheer Teerink.

De heer Teerink: Ik neem de uitnodiging ook graag aan om daar suggesties voor te doen. Op het moment dat wij als VV een visie vaststellen waarin beleidsdoelstellingen zijn opgenomen die voldoende concreet zijn, dan wordt het ook gemakkelijk om te constateren van, dit is het product waar we samen toe zijn gekomen. Voldoet dat aan die concrete beleidsdoelstellingen die we als VV hebben vastgesteld, dan is het akkoord. Hoeft daar geen verantwoording over afgelegd te worden. Kunnen we zeggen, college dat heeft u goed gedaan. Op het moment dat we daar minder concreet in zijn, dan wordt het gewoon heel erg lastig om dat achteraf te toetsen. Dan denk ik dat het ook goed is voor het draagvlak om daar toch ook een actievere rol bij te hebben. Ik denk dat we er nog niet over uitgesproken zijn, maar in ieder geval bedankt voor de toelichting. Echt heel positief dat Delfland aan dit soort trajecten meedoet. Ik denk dat er heel veel kansen liggen ook om bij te dragen aan onze visie en ambities. Goed gedaan.

De voorzitter: Dank u wel.

5.05 Jaarrapportage plannen voor fysieke leefomgeving, juli 2021 – juli 2022 en Wateragenda Den Haag

De voorzitter: Dan ga ik met jullie welnemen naar het volgende stuk, wat op verzoek van de fractie Water Natuurlijk op de agenda gezet is. Jaarrapportage plannen voor de fysieke leefomgeving en de Wateragenda Den Haag. De brief daarover aan de VV. Wie mag over het woord geven? Mevrouw Wijbenga, gaat uw gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Op zich interessant dat wij de enige partij zijn die het geagendeerd hebben. Ik zal zeggen waarom. Deze Jaarrapportage laat namelijk zien waar Delfland nu allemaal bij betrokken is. Wij vinden het heel fijn dat die informatie beschikbaar is. Hij is zeer informatief. Is ook goed dat er gewerkt wordt met een waterhuishoudingsplan, waarin de toekomstige waterhuishouding, ecologie en waterkeringen beschreven worden en waarin een hoofdsysteem wordt vastgelegd. Nogmaals, voortreffelijk om te zien waar en hoe Delfland betrokken is bij al deze ruimtelijke plannen. Deze plannen spelen nu. Dit zijn wellicht nog niet de plannen volgens de opgave van minister De Jonge. Toch heeft Water Natuurlijk over deze rapportage wel een aantal vragen. Het agendapunt van wateroverlast zou natuurlijk ook bij dit onderwerp betrokken moeten worden. Wellicht vraagt dat zelfs om een tweede bespreking van dit onderwerp, in combinatie met wateroverlast. Maar mijn bijdrage van Water Natuurlijk gaat nu vooral over de belangenafweging, de compensatie bij verharding, bodemdaling en de actualiteit van de legger. Eerst over de belangenafweging. Er staat in de rapportage, we brengen onze belangen in. Onze vraag aan de hoogheemraad is, hoe gaat het met het waterbelang in de brede belangenafweging? Kan Delfland ook nee zeggen tegen bepaalde plannen? Bij een aantal voorbeelden staat dat de waterbelangen goed zijn geborgd. Maar wat als dat niet zo is? Wordt dan ook de VV hierbij betrokken? Dan over de compensatie bij verhardingen. In hoeverre wordt voldoende rekening gehouden met deze compensatie bij verhardingen? Eerder heeft de VV aandacht gevraagd om compensatie vooral ook breder te doen dan alleen bij grote projecten. Even een voorbeeld. De opgave voor circa drieduizend woningen in Westpolder/Bolwerk vraagt zeker om compensatie van de verharding. Hoe verloopt dat? Er is nog geen waterplan voor handen. Er schijnt er wel volop gebouwd te worden. Ook bij het plan de Houthaven van de gemeente Schiedam is nog geen oplossing voor de flinke bergingsopgave. Wat als die dan niet te vinden is? Gaat dan het plan niet door? De verhardingsopgave is echt een punt. Staat ook overigens in de stukken. Graag een reactie van de hoogheemraad hierop. Dan, voorzitter, over de bodemdaling. Overigens, over bodemdaling kom ik nog graag even in de rondvraag terug. De bodemdaling bij De Lier in de gemeente Westland vraagt eveneens aandacht. Hoe gaat Delfland hiermee om? Om telkens het waterpeil te verlagen vanwege wateroverlast, lijkt met bodemdalingsproblematiek geen oplossing. Is daar iets over te zeggen? Discussie over bouwen gaat veelal gepaard met drooglegging tot één meter twintig de ophoging of waterpeilverlaging. Hoe compenseren we dan dat met de waterberging? De vraag die bij Water Natuurlijk ook op kwam, is in hoeverre is de legger nu compleet en actueel? Ook graag een reactie van de hoogheemraad daarop. Het is overigens interessant te lezen dat bij een nieuwbouwontwikkeling van circa 350 huizen in Pijnacker De Scheg de wateropgave in wadi's wordt gerealiseerd. Er zijn ook hele interessante punten in deze Jaarrapportage te lezen. Voorzitter, afsluitend. Complimenten over dit mooie overzicht van alle ruimtelijke plannen waar Delfland nu bij betrokken is. Hier is te zien hoe het gaat in de praktijk en waar Delfland het waterbelang inbrengt. Toch voorzitter heeft Water Natuurlijk op vier punten vragen aan de hoogheemraad, de belangenafweging, de compensatie bij verhardingen, de bodemdaling en de actualiteit van de legger. Zo mogelijk ook nog de combinatie een keer met het onderwerp wateroverlast. Dat was de bijdrage vanuit Water Natuurlijk, voorzitter

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar het college. Meneer Teerink, u had ook nog een vraag naar leiding van dit stuk?

De heer Teerink: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou me graag aan willen sluiten bij de complimenten voor het overzicht. Het geeft echt een heel goed beeld van de grote hoeveelheid en de diversiteit aan ontwikkelingen en de betrokkenheid van Delfland hierbij. Met heel veel genoeg ook bekeken. De vraag of de suggestie die ik zou hebben, is dat het wat ons betreft heel fijn zou zijn als je ook bij al die plannen kan zien in hoeverre ook de inbreng van Delfland heeft bijgedragen aan het realiseren van de ambities die wij hebben. Er staat keurig een plaatje uit, wat we dan de Watervisie noemen. Daar staan alle nummertjes van de onderwerpen die, als het goed is, besproken zijn. Wat ons betreft zou het ook heel mooi zijn om te laten zien van, we hebben een bepaald streven voor dit gebied en dat hebben we gehaald. Misschien om redenen niet, maar dat zou de suggestie zijn die ik zou willen meegeven.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koop, gaat u het beantwoorden of reageren? Mijnheer Vissers, gaat uw gang.

De heer Vissers: Voorzitter, het is een stuk wat in mijn portefeuille valt, maar ...

De voorzitter: Dan lijkt het me logisch dat u gewoon de beantwoording doet.

De heer Vissers: Maar er zijn vragen gesteld die ook soms in een andere commissie thuishoren. Maar we zullen zo goed mogelijk proberen hier antwoord op te geven. Het zal waarschijnlijk een coproductie worden. Dit is inderdaad een overzicht niet eens van alle plannen, maar om u inzicht te geven bij hoeveel plannen Delfland betrokken is. In beginsel zitten wij bij alle gemeenten in ons gebied vroegtijdig aan tafel als ruimtelijke plannen besproken worden. In vrijwel alle gevallen wordt de watertoets en het wateradvies ook opgevolgd. Feitelijk is de ruimtelijke ordeningsbevoegdheid een gemeentelijke bevoegdheid. Het kan inderdaad gebeuren dat niet alle wensen die Delfland op tafel heeft gelegd zijn ingevuld. Dan zijn er zaken die via het vergunningenspoor lopen. Maar het komt ook voor dat Delfland in voorkomende gevallen beroep instelt tegen het bestemmingsplan, of straks als de Omgevingswet er is tegen het omgevingsplan. Maar als we zien wat er het afgelopen jaar aan en aan lopende plannen is, dan is dat eigenlijk vrijwel in alle gevallen, u heeft gezien, het is een groot aantal plannen, wordt het gewoon opgelost, wordt ons advies serieus genomen. Er is hierin beschreven dat in sommige gevallen dat echt complex is, maar dan blijven we net zolang in gesprek, blijven onze mensen net zolang in gesprek tot daar een oplossing voor gevonden is. Dat is niet alleen op basis van de Watervisie. Dat is voor een deel meer hoog over. Daarin geven wij aan van welke ontwikkeling groen scoort, oranje scoort of rood scoort. Daar zit natuurlijk ook wel de boodschap bij dat het niet handig is als gemeenten om in het rood te scoren, maar ik kan me zo voorstellen dat in het kader van bodem en water sturend we nog eens wat meer benadrukken dat wat ons betreft als de Omgevingswet er is water en bodem in de mits van de ja, mits benadering zou moeten zitten. Maar dat vergt waarschijnlijk, nog even los van dat de Omgevingswet ook nog even wat tijd vergt, een discussie aan diverse tafels. Feitelijk ligt de uiteindelijke afweging over een omgevingsplan bij een gemeente. Dat gezegd hebbend zijn er nog wat concrete vragen. De compensatie bij verhardingen zijn eigenlijk, ik kijk nog even naar de app waarin van alles binnenkomt, geen concrete resultaten bekend van waar daar niet aan voldaan is. Doorgaans wordt dat gewoon nagevolgd. De compensatie die erin zit, de berekeningen, het watersysteem. Waar het gaat om het pleidooi om dat ook bij kleinere verhardingen mee te nemen, wat nog niet in onze regelgeving zit, hoeft ook nog niet opgelegd te worden. Maar ook dan spreken we breder dan alleen wat strikt genomen is voorgeschreven met gemeenten over wat verstandig zou zijn. Dan zitten we in het palet van zaken die wel al in de Watervisie staan, maar nog niet in onze verordeningen en regelgeving zijn opgenomen. De bodemdaling denk ik dat mijn collega misschien iets over zou kunnen zeggen. De actualiteit van de legger, dat is iets wat voortdurend aandacht heeft, maar denk ik niet in deze commissie hoort, maar zullen we navragen. Daar weet

ik het exacte antwoord niet op, tenzij ik dadelijk mijn app door scrol en iemand het antwoord gegeven heeft. Dan kom ik daarop terug.

De voorzitter: Mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. De bodemdaling in De Lier van de gemeente Westland, waar mevrouw Wijbenga ook expliciet op wees, en hoe gaan we daarmee om? We hebben met de gemeente Westland afgesproken, dat was tijdens het hele traject bij de wateroverlast in De Lier en de oplossingen van de knelpunten die we daar hadden afgelopen jaar, om de komende jaren samen met Westland die bodemdaling daar te monitoren, zodat we ook wat specifiekere de oorzaak kunnen aanpakken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hoor heel veel apps binnenkomen. Mijnheer Vissers.

De heer Vissers: Precies. Er zijn zoveel mensen betrokken, dat er vier mensen tegelijk aan het appen zijn. Dat wordt zeer gewaardeerd, maar is niet bij te houden door de portefeuillehouder. Ik citeer dan maar even dat we bezig zijn met het verbeteren van het leggerproces en dat inderdaad in de praktijk blijkt dat de legger niet altijd actueel is, maar dat indien nodig er samen met de gemeente naar maatwerk gezocht wordt. Dat levert niet per se knelpunten op, maar is wel een aandachtspunt voor het actualiseren van de legger. Maar het hele beeld is, wat wij ook hebben, dat echt bij de gemeente gewaardeerd wordt, dat we tijdig aan tafel zitten, dat we vroegtijdig aan tafel zitten en dat gemeente soms een andere belangenafweging maakt, ontwikkelaars soms andere belangen hebben, maar dat uiteindelijk men zich gerealiseerd, daar worden we misschien wat gesteund door de weersomstandigheden die we de afgelopen tijden meegemaakt hebben, dat de tijd van het negeren van het waterbelang echt wel voorbij is.

5.06 Voortgang implementatie aanbevelingen Rekeningcommissie voor het baggerbeleid

De voorzitter: Dank u wel. Dan ben ik toe aan punt 05.06. Dat is geplaatst op verzoek van de fractie Water Natuurlijk over de implementatie van de aanbeveling van de Rekeningcommissie van ons over het baggerbeleid. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. We hebben natuurlijk indertijd uitvoerig stilgestaan bij het rapport van de Rekeningcommissie. Ik heb toen ook nog gevraagd aan de hoogheemraad of er nog voor de verkiezingen iets mee gedaan zou kunnen worden. Ik moet in alle eerlijkheid zeggen dat ik met deze voortgangsrapportage niet zo heel erg tevreden ben, of onder de indruk ben, want als ik denk aan de acht aanbevelingen van de Rekeningcommissie en ik lees even wat dingen voor bij de acht stukjes uit de zinnen die daarachter staan. Bij één wordt het gesprek gevoerd. Bij twee, eerst moet het onderhoud beheerssysteem op orde zijn. Bij drie, opgave is breder. Bij vier, zullen eerst andere aanbevelingen moeten doen. Bij vijf, idem. Bij zes, integrale projectmanager wordt geworven. Bij zeven, eerst eigen huis op orde maken. Bij acht, momenteel werken we dit uit. Ik vond het wel erg vaag. Ik kon daar toch echt niet veel mee doen en ik vond het niet echt een voortgangsrapportage. Vanuit Water Natuurlijk zouden we heel graag willen weten, wat is wanneer klaar? Dat zou duidelijkheid geven. Mijn vraag is, kunnen we daar ook iets meer over te horen krijgen?

De voorzitter: De portefeuillehouder. Mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Misschien kan de portefeuillehouder er meteen ook wat over zeggen. Dit alles, dat hele baggerbeleid, is in gang gezet naar aanleiding van de heer Cor Doelman, die destijds als

oud-waterschapper en agrariër er tegenop liep dat er nog steeds baggerinname was tegen de ouderwetse prijs van een tientje. Dat is de oude tientjesregeling, de guldenregeling. Omgerekend zes euro tien per kuub. Dat is de aanleiding geweest om het baggerbeleid eens goed onder de loep te nemen. Er is een tweede spoor. Dat is geweest in juli, geloof ik, 2020. We zitten inmiddels in '23. Die zes euro tien van destijds, daar is van gezegd, dat is een tegemoetkoming. Dat is niet kostendekkend. Degene die de bagger inneemt, de agrariër of de persoon die daar de ruimte voor heeft, moet dat nog steeds doen met een tegemoetkoming in de kosten. Ik zou toch wel willen vragen ... Er is destijds ook gesteld, we kijken dit nu een jaar aan en dan hebben we inmiddels dat tweede spoor goed in de gaten en dan kunnen we ook eens kijken hoe we ermee verder gaan. Dan neem ik aan dat er ook gekeken wordt naar in ieder geval een kostendekking of een indexering op alles wat er nu aan de hand is. Kortom, ik zou wel willen weten hoe er nu gekeken wordt naar de compensatie voor degene die de bagger inneemt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu naar mijnheer Teerink. Zijn er nog andere mensen die op dit punt willen reageren? Dank u wel.

De heer Teerink: Dank u wel, voorzitter. Ik zou heel graag aan willen sluiten bij de fractie van Water Natuurlijk en aan willen vullen de constatering dat met de meeste aanbevelingen die gedaan zijn weinig of geen voortgang is geboekt en heel veel op de lange baan wordt geschoven. Wij voelen in ieder geval niet de urgentie ook aan de slag te gaan met die aanbevelingen. Het college heeft toegezegd van, we nemen die aanbevelingen over, we gaan daarmee aan de slag. We hebben gehoord aan het begin van de vergadering dat er ook personele problemen zijn. Dat begrijp ik, maar los daarvan is er ook gewoon heel weinig gebeurd. We zouden daar toch wel graag meer aandacht voor willen vragen.

De voorzitter: Het college.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Om misverstanden te voorkomen, dit is een van de rapportages die wij u hebben toegezegd. Dit is niet de rapportage die voor de verkiezingen is toegezegd in Q1 2023. Die komt nog. Waarin we ervan uitgaan dat er ook weer meer voortgang is dan hier in deze notitie staat. As we speak, op het moment dat wij deze notitie nu bespreken, zijn er alweer een aantal zaken gerealiseerd. Maar ik begrijp ook dat u en de commissie die dit onderzoek heeft gedaan ook zoeken naar een integrale behandeling. Daarvoor moeten wij ook nog helaas een nieuwe programmamanager werven, maar de huidige programmamanager heeft ook hier nu zo echt zijn handenvol aan. We zullen ook binnen dit kwartaal nog met een nieuwe stand van zaken komen, zodat we de druk op de ketel houden. Dan, ere wie ere toekomt, u noemt ook terecht de heer Doelman, die eigenlijk de aanzet voor dit geheel heeft gegeven bij het inspreken over de indexatie van de tientjesregeling. Het is, zoals u ook hier in deze commissie heeft vastgesteld, een tegemoetkoming. Als we hebben toegezegd, we kijken ernaar en hoe zit het met die kostendekking, dan zullen we dat ook nog een keer bekijken en ook in dit traject meenemen, want je moet ook mensen motiveren om de bagger te accepteren. Dank u wel.

De voorzitter: Dan wil ik hierbij de beraadslagingen over dit punt beëindigen.

6. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Ben ik bij agendapunt 6. Dat is de rondvraag en sluiting. Ik kijk even rond. Toevallig starten we ook hier. Ik begin bij mevrouw Örgü. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Ik wil in de rondvraag, mede namens mevrouw Zandstra van de Partij van de Arbeid, het volgende even aankaarten. Op de kaart, het juiste waterpeil, op de website staat vermeld dat Delfland terughoudend is met het verlagen van het waterpeil in verband met bodemdaling. We weten allemaal dat bodemdaling enorme effecten heeft. Ik zal daar verder niet, gezien de tijd, op ingaan. Maar er is een bodemdalingsstrategie Delfland uit 2018 en liep tot 2021. Een evaluatie hiervan stond op de agenda van onze commissie van 30 november 2021, waarbij in het audioscript vermeld stond dat deze verplaatst wordt naar de commissie BFO, in relatie met de IPCC-motie van mevrouw Zandstra. Echter in de commissie BFO is het onderwerp niet meer aan de orde gekomen. Vandaar dat ik er in deze rondvraag wel even op terug wilde komen, namelijk, waarom is dat onderwerp toen niet meer aan de orde gekomen? De tweede vraag is, is er inmiddels een evaluatie van de bodemdalingsstrategie voor handen, anders dan die brief die er toen lag? Zo ja, wanneer wordt deze besproken en waar?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga verder. Rondvraag? Mevrouw Van der Burg.

Mevrouw Van der Burg-van Leeuwen: Ik wilde van de rondvraag oneigenlijk gebruik maken door de laatste commissievergadering van deze periode de voorzitter een compliment te geven voor de prettige ...

De voorzitter: Dank u wel. Ik dacht, zal ik haar interromperen, maar ik dacht het gaat goede kant uit.

Mevrouw Van der Burg-Van Leeuwen: Ik hield ook even mijn mond.

De voorzitter: U hield de spanning er goed in. Mijnheer Van den Berg. Dank u wel, mevrouw Van der Burg.

De heer Van den Berg: In aanvulling wat collega, medefractielid Ongebouwd zegt, wil ik ook, zoals het er nu naar eruitziet, zal dit vermoedelijk misschien wel mijn laatste commissievergadering zijn. Ik wil mijn collega's, de voorzitter, de hoogheemraden, maar ook de ambtelijke organisatie die de commissies altijd begeleid heeft, danken voor de goede samenwerking.

De voorzitter: Waarvan akte. De heer Anker, u had ook een vraag.

De heer Anker: Voorzitter, dank u wel. Bij 05.03. Ik heb toch nog even een opmerking. Zwemwater in badseizoen 2022. Ik kwam er niet meer goed tussen en we gingen toen heel snel door naar 05.04. Onze fractie ziet ook dat de provincie terughoudend is met de toezegging over de financiering. We vinden dat kwalijk. Maar er zijn ook vragen gesteld over medefinanciering. Ik heb tijdens die beantwoording niet helemaal helder gekregen van of de portefeuillehouder deze vraag beantwoord had, over de medefinanciering, over zwemwater in badseizoen. Maar misschien heb ik dat gemist. Ik kwam er ook even niet meer tussen. Vandaar dat ik tijdens de rondvraag nog even hierop wil terugkomen. Dank u wel.

De voorzitter: Dat kan vast wel helderheid over komen. Ik ga verder, daar aan deze kant, de heer Van Heijningen.

De heer Van Heijningen: Ik wil nog even terugkomen op de peilbesluiten. Ik wil vragen aan de organisatie of er een roadmap gemaakt kan worden, waarin precies staat wat er gebeuren moet bij peilwijziging, dan wel schriftelijk, dan wel in het echt. Of daar ook een nazorgtraject aan gekoppeld kan worden, met een financiering, zodat problemen direct opgelost kunnen worden.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Zwinkels, had u nog een rondvraag?

De heer Zwinkels: Ik wilde ook de opmerking maken dat ik u allen heel hartelijk bedank voor de samenwerking die we de afgelopen jaren gehad hebben. Want ik neem ook afscheid van Delfland.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk naar de portefeuillehouders. Bij de heer Vissers beginnen met de beantwoording? Ja.

De heer Vissers: Dank u. Zo blijkt zwemwater toch bij veel meer fracties te leven dan degenen die het op de agenda hadden gezet. Ik heb, meen ik wel, de vraag beantwoord. Voor ons is het uitgangspunt ... Maar ik herhaal hem graag nog even hoor, want het sneeuwde misschien onder in de rest van de beantwoording. Ons uitgangspunt is dat wij investeren samen met gemeenten. Dat is de randvoorwaarde die u ons als VV heeft meegegeven. Ik heb ook aangegeven, specifiek voor de twee plassen waar we nu prioriteit aan geven hebben, dat beide gemeenten zich dat zeer wel bewust zijn. Dat gezien de omvang van de maatregelen, die waarschijnlijk in Den Haag nodig zijn, er ook nog recent aan de gemeente Den Haag gevraagd is of zij zich realiseren en ook bereid zijn om ook de verdere stappen met ons te zetten. Maar dat leidt op dit moment nog niet tot definitieve financieringsvoorstellen. Maar we zijn ons dat zeer bewust dat er geen sprake van is dat wij iets doen in een plas als dat een eenzijdige maatregel zou zijn. Die financiering komt aan de orde bij ieder investeringsvoorstel wat we u voorleggen.

De voorzitter: Dat waren de vragen die op uw bordje lagen. Dan ben ik bij mevrouw Koop. Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Wijbenga stelde de vraag over de bodemdalingsstrategie en waarom is dit onderwerp niet meer aan de orde gekomen? De bodemdalingsstrategie loopt nog steeds. Er is in '21 een evaluatie geweest. Die is in een informatieve brief per 9 november 2021 naar WKK gegaan. Het was ook de bedoeling om deze op 30 november '21 te bespreken. Hij is om een of andere reden verplaatst naar de rondvraag van de commissie op 22 februari vorig jaar, in '22. Dat deze brief zou worden verplaatst naar BFO... Hij heeft in ieder geval een paar keer op de agenda gestaan, als evaluatie. Wil niet zeggen dat we daarmee stoppen. We hebben nog steeds overleg ook met Midden-Delfland, met name, over de bodemdalingsstrategie. De algemene conclusie is ook dat de vastgestelde strategie goed werkt. Het direct belang van Delfland, maar goed dat staat allemaal in de evaluatie, is in Delfland gelukkig beperkt, behalve dan ook dat voorbeeld dat u net noemde in De Lier, maar daar hebben we overleg over. We hebben een aantal richtingen en doelstellingen, CO2-reductie, nieuwbouwlocaties op slappe bodem. Maar dat is hier nu ook al aan de orde geweest bij water en bodem sturend en ook de grondwateronttrekkingen. Het is nog niet gestopt. De ambtenaren zitten nog steeds aan tafel bij de verschillende betrokkenen. Eens even kijken. U vroeg nog meer. Die evaluatie, dat is, de brief is de evaluatie. De resultaten. We proberen zoveel mogelijk die bodemdaling te beïnvloeden met het treffen van maatregelen, kansen en bedreigingen en ook hier en daar een experiment. U stelde ook de vraag, zijn er voorbeelden te noemen, even kijken hoor, van peilbesluiten. Daar waren uw vragen voor nu?

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter, als ik even mag.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Wijbenga: Ik wil het even simpel houden, ook gezien de tijd. Het ging mij even om het proces en het gaat even nu niet om de inhoud. De inhoud is de moeite waard om een keer over te hebben, maar het ging even over het proces. Stond toen geagendeerd. Het was verschoven naar BFO. Daar is het niet aan de orde gekomen. De vraag nu is eigenlijk alleen maar, komt het nog een keertje terug?

Mevrouw Koop: Het komt ongetwijfeld nog een keer terug, maar dan in geactualiseerde zin.

De voorzitter: Wij noteren dit, de secretaris en ik, als een toezegging, maar dat zal dan in het volgende college terugkomen, neem ik aan. Daarmee zijn we bijna aan het eind van deze vergadering. Ik had me voorgenomen ook iets te zeggen, namelijk om jullie te bedanken voor alle waardevolle bijdragen die de VV-leden in deze commissie hebben gegeven. Ik heb gezien de afgelopen jaren dat er hier in deze commissie, ook vanavond nog, heel veel institutioneel geheugen is. Zelfs 1998, de plensbuien werd genoemd, waarbij mensen toen al in het bestuur zaten of in ieder geval in het bestuur, of misschien in het bestuur kwamen toen ABCDelfland aan de orde kwam. Wat ook in de commissie erg goed vertegenwoordigd is, is de zogenaamde frisse kijk. Dat heb je ook nodig om nieuwe dingen te onderzoeken. Gelukkig, had ik hier opgeschreven, zijn er ook geen boomers in de, of in ieder geval, ze zijn wel in de commissie, maar ze gedragen zich niet in de commissie als boomers. Misschien zelf ik wel soms ook een enkele keer, maar daarvoor mijn excuses. Ik zie dat de adviezen van deze commissie aan de ene kant leidden tot een verrijking van de collegevoorstellen en vaak genoeg ook tot aansporingen. Maar dat is eigenlijk ons eigen als politici. Ik vind eigenlijk dat je als bestuurder ook altijd een zekere mate van frustratie moet hebben dat het allemaal niet snel genoeg gaat, die verbetering van de wereld. Dat is eigenlijk precies waarvoor de commissie ook bedoeld is. Wat ik echt ook heel mooi vind, is dat we bij Delfland VV-leden voorzitter hebben gemaakt van een commissie. Dat is bij andere maatschappen nog weleens anders. Daar wilde ik het bij laten, bij al deze complimenten en loftuitingen over en weer. Ik heb ook gezien, tot mijn genoegen, dat we toch de eindtijd redelijk gehaald hebben. Ik heb geen flessengerammel gehoord, maar misschien staat om de hoek een drankje. Dan wil ik ook de mensen op de publieke tribune, die er niet uitzien als inwoners, maar meer als medewerker van Delfland, van harte ... En inwoners zou ik ook willen uitnodigen om een drankje mee te doen. Daarbij is de vergadering gesloten.